

Усім — про все

СВІТ

<http://svit11.wordpress.com>

НАЙЦІКАВІША
ГАЗЕТА
ДЛЯ КОЖНОГО
З ВАС
Чернігівщина.
Україна. Світ

-інфо

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ГАЗЕТА

Виходить з лютого 2012 року

№166 9 січня 2020 року

Ціна 5 гривень

Новий рік — нові надії

А так уже заведено, тому й Новоріччя — улюблене свято більшості людей. Цей взагалі-то умовний рубіж років (бо в історії, й подекуди по сьогодні, бував і є інший початок року) спонукає нас казати «До побачення» прожитому і «Здрастуй» — майбутньому, з надіями на хороше.

Щорічно є якісь ювілейні дати. Цей рік взагалі красивий на написання, дві двадцятки — 2020. До речі, це ще не початок 20-х років XXI століття, як дехто вважає: згідно арифметики, це завершення 10-х років, останній, все ж «ювілейний», рік цих 10-х.

Зверну увагу хоча б на два ювілеї нового року для України і українців. Перший — це 100-річчя поразки наших визвольних змагань, Української революції 1917 — 1920 років. Поразка — не свято, але ж ми відзначаємо подібне, і тут поняття «відзначаємо» не несе якогось сенсу святкування. Щороку 29 січня відзначаємо День пам'яті і вшанування героїв Крут, героїчну, але й трагічну сторінку нашої історії далекого 1918 року. Щороку 13 листопада — взагалі величезну трагедію, знищення військом Московії у 1708 році гетьманської столиці України Батурина, з тисячами його мешканців. А ще — Берестечко 1651 року, а ще... Та врешті, голо-

У новорічну ніч близько 100 тисяч киян і гостей столиці зустріли новий 2020 рік на Софійській площі Києва

вне у цих відзначеннях — вшанування жертв подій, а ще — осмислення цих подій, їх уроки.

Говорячи про поразку Української революції, треба теж бути чесними й об'єктивними. Як так склалося, що при розпаді внаслідок Першої світової війни двох імперій — Російської та Австро-Угорської, між якими була поділена останні роки і століття Україна, нам не вдалося створити державу, як Польща, Фінляндія, країни Прибалтики. Чому не на нашу користь склалися тодішні умовно «нормандські формати» на європейській

і світовій арені? А головне — «сила ворога в нашій слабкості», як говорили ще древні. Чвари вже тоді, століття тому, української національної еліти (Грушевський, Винниченко, Петлюра, Скоропадський), коли доходило до повстань і переворотів одних українців проти інших. Відрваність цієї еліти від народу. Але врешті і сам «народ» не варто ні ідеалізувати («Який піп — такий і приход, який приход — такі й попи»), ні уявляти якимось єдиним, монолітним цілим, якщо брат ішов на брата, сусід на сусіда.

4

Наше минуле — нам у спадок

Війна і гнилий Нормандський формат — не було припинено навіть обстріли.

Цей формат — для ганебних Мінських угод.

Угоди Україна підписала вимушено, через тяжкі поразки на початку війни.

До цих поразок йшли попередні роки й десятиліття. Туди нас вела гнила так звана «національна еліта», її чвари.

Гляньмо, як переплелася старе, з попередньої 5-річної постмайданної влади, і те, що триває поки що при владі новій, якій доводиться все це «розгрібати», і їй треба буде це робити, якщо буде бажання і вміння.

Шостий рік війни

Нам у спадок, і не хочеться говорити — новій, нинішній владі, а дійсно нам, які обирали і цю, і попередню, постмайданну владу, дісталася найтяжче за всі майже три десятиліття незалежності — війна і втрата територій, Криму і частини Донбасу.

Ключові питання — як це починалося, коли, хто винен? На ці питання дуже неохоче влада, суспільство шукали й давали відповіді всі попередні 5 років війни. Так і «зависли», залягли «під сукном» на цілі роки реальні розслідування злочинів проти Майдану, щодо втрати Криму, сепаратистського

заколоту на Донбасі, трагічних подій під Іловайськом, Дебальцевим.

Завершення війни і повернення наших територій Україні поки що доводиться вести у так званому Нормандському форматі. А це чотири найбільші країни Європи: Україна, Росія — агресор, який в цьому форматі чомусь числиться «миротворцем», і два миротворці — Німеччина та Франція, найбільші друзі Кремля серед великих держав Європи.

Цей формат працює на базі Мінських угод, власне, вони й породжені в цьому форматі. Вкрай ганебні для України угоди. Але сьогодні багато хто забуває, що угоди ці були вимушено підписані Україною після наших тяжких поразок на початках війни на Донбасі. Підписані у вересні 2014-го і підтвержені в Мінську на саміті глав чотирьох названих держав у лютому 2015-го.

Найбільш сумно і трагічно, що вже шостий рік не виконується перший і головний пункт при всіх перемир'ях — негайне припинення вогню. Щодня обстріли з боку сепаратистів і агресорів, загибель і поранення наших людей. Що вже тут говорити про надзвичайно складне завершення війни, з його непростими і заплутаними сценаріями повернення окупованих територій державі. Не кажучи вже про повернення Криму, що Росія взагалі виносить «за дужки» Донбасу.

Бідкання вчорашніх

Дивує сичання деяких опонентів влади, котрі вперто «не помічають» ганебність Мінських угод, а головне — те, що до них призвело. І що призвело до потреби вже другого Майдану. А призвела нікчемність нашої так званої національної еліти, її чвари. Характерним їх проявом стали чвари переможців першого Майдану в 2005—2010 роках, що призвело до реваншу регіоналів і всього подальшого. Про це — ані слова, в тому числі, чи якраз не випадково, мовчать і ті представники нашої еліти, що чварилися тоді, але чомусь вчать нас жити зараз.

Натомість — будь-які мирні кроки нової влади для них не такі. Навіть повернення з полону та ув'язнення наших громадян — теж не таке. Головне заперечення — чому за наших бранців віддаємо злочинців, котрі чинили злочини проти Майдану, інші діяння. Декому не зрозуміло, чому? Тому, що з нами говорять, як з країною поразок.

І взагалі дивовижними є аргументи, що віддають Росії фігурантів кримінальних справ по Майдану, а це важливі свідки для завершення розслідування злочинів. Тоді запитання: так чому ж ці злочини так і не були розслідувані за 5 років попередньої влади, що прийшла якраз з Майдану?

4

Триває передплата на нашу газету на 2020 рік

Передплатна ціна найнижча і незмінна: 10 гривень на місяць.

Усі поштові відділення й листоноші області ведуть передплату на «Світ-інфо» на будь-який термін і на будь-яку адресу в області.

Передплатний індекс «Світ-інфо» —

86514

Основні теми газети:

- Події в області, Україні і світі.
- Політика, соціальні проблеми, екологія.
- Публікації раніше невідомої нам історії України, СРСР.
- Проза і поезія відомих письменників світу.
- Культура, мистецтво, спорт.
- У світі цікавого.

«Світ-інфо» — газета для кожного з вас!

Долучайте нових читачів

Прочитавши нашу газету, покажіть її друзям, знайомим, колегам, запропонуйте також передплатити.

Тільки факти

Введена повністю пропорційна виборча система

19 грудня парламент прийняв новий Виборчий кодекс, який президент Володимир Зеленський підписав 27 грудня. Закон передбачає на виборах Верховної Ради пропорційну виборчу систему з відкритими регіональними списками. Виборці голосуватимуть не тільки за партію, а й за конкретного кандидата в списку партії. Так обиратиметься весь парламент.

Парламент ухвалив, президент Зеленський підписав закон про скасування депутатської недоторканості

З 1 січня набув чинності цей закон. Згідно з прийнятими змінами, стаття 80 Конституції України викладається в новій редакції, яка не містить положень про те, що народним депутатам України гарантується депутатська недоторканість, і вони не можуть без згоди Верховної Ради бути притягнуті до кримінальної відповідальності, затримані чи заарештовані.

Клопотання правоохоронців про дозвіл на затримання, про запобіжний захід, проведення інших слідчих розшукових дій повинні бути узгоджені з генеральним прокурором.

Вести досудове розслідування кримінальних проваджень, відкритих проти народних депутатів, мають право слідчі НАБУ і центрального апарату ГБР.

Президент підписав Закон щодо надання статусу учасників бойових дій добровольцям

23 грудня Володимир Зеленський підписав прийнятий парламентом Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції».

Закон надає можливість членам добровольчих формувань, які брали участь у захисті Незалежності та суверенітету України під час антитерористичної операції і не увійшли до складу того чи іншого силового відомства, отримати офіційний статус УБД. А отже і ті соціальні гарантії, які передбачені законом України про ветеранів та членів їхніх родин.

Закон передбачає надання статусу УБД тим, хто брав участь в АТО не менше 30 календарних днів (зокрема за купністю днів перебування).

Бліц-інформ

Зібрано рекордний урожай

— майже 5 мільйонів тонн зерна

У 2019 році в області зібрали 4,92 мільйона тонн зернових та зернобобових культур. Це найбільший врожай в історії Чернігівщини.

Врожайність кукурудзи — 78,1 центнера з гектара, пшениці - 46,3, жита - 27,1, ячменю - 39,4, вівса - 19,9. Найбільше зібрано кукурудзи — майже 3,858 мільйона тонн. Це найбільший врожай кукурудзи в історії області.

Зріс експорт: за 10 місяців 2019 року область експортувала зерна на 288,4 мільйонів доларів. Це на 17,5% більше у порівнянні з таким же періодом 2018 року.

Для порівняння з врожайми часів СРСР - у 1990 році в області зібрали 1,73 мільйона тонн.

Долучайтеся до благодійного фонду «Захистимо Україну!»

Просимо надати допомогу паливом або коштами на підтримку діяльності Чернігівського благодійного фонду «Захистимо Україну!», який, у свою чергу, допомагає Українській армії, родинам воїнів АТО.

Кошти можна переаховувати на картку «Приватбанку» на ім'я Ясенчука Олександра: 4149 6258 1049 1173.

Нова книга

Олександра Волощука

Це дев'ята книга відомого чернігівського мандрівника, який відвідав 60 країн світу. Нова книга «Пішки довкола моря», на 448 сторінок, — про подорожі автора у 2013-2018 роках. Насамперед, опис пішої подорожі 2016 року навколо Чорного моря. Також про мандри європейськими країнами, торішню подорож по Південній Америці, дослідження «Філософія автостопу». Ще в книзі вміщено 28 літературних етюдів, написаних в 2014-2019 роках, 32 сторінки кольорових фотографій.

В Чернігівському Культурно-мистецькому центрі «Інтермеццо» (вул. Шевченка, 9) бажаючи зможуть придбати цю книгу «Пішки навколо моря» з автографом автора, також його попередні книги.

СБУ: через нелегальні заправки бюджет втратив мільярди гривень

Співробітники Служби безпеки України у межах понад 20 кримінальних проваджень припинили діяльність майже 300 нелегальних автомобільних заправок комплексів у всіх регіонах України.

Оперативники та слідчі спецслужби задокументували, що комплекси функціонували із порушенням вимог чинного законодавства. Їх діяльність становила підвищену небезпеку для оточуючих та призводила до масштабного недоотримання коштів місцевими бюджетами. За попередніми оцінками експертів, лише за два роки сума несплачених державі податків перевищила 10 мільярдів гривень.

Під час спецоперації, яка проводилась на виконання доручення Президента України, підрозділи обласних управлінь СБУ провели перевірки суб'єктів господарювання, що реалізують небезпечні для життя та здоров'я громадян паливно-мастильні матеріали.

Зокрема на Чернігівщині СБУ блокувала вісім нелегальних автозаправних станцій.

Заправні комплекси здійснювали господарську діяльність без відповідних дозвільних документів та з порушенням норм ведення робіт із небезпечними матеріалами. Крім того деякі із заправок розташовувались поблизу об'єктів критичної інфраструктури та житлових будинків. За оперативною інформацією в середньому за добу зловмисники збували 7 тонн газу і по півтонни контрафактного бензину та дизельного пального сумнівної якості.

Під час слідчих дій правоохоронці вилучили документацію, печатки, чорнові записи, які доводять здійснення незаконної діяльності.

Заходи із блокування нелегального бізнесу проводились під процесуальним керівництвом обласної прокуратури.

Прес-група управління СБ України
в Чернігівській області

Новини об'єднаних територіальних громад

Наприкінці минулого року Ніжинська центральна міська лікарня імені Миколи Галицького поповнилась новими меблями та обладнанням. Зокрема, за кошти міського бюджету придбали сучасний відеогастроскоп з додатковим оснащенням. Він дозволяє робити максимальну точну діагностику захворювань стравоходу, шлунку та дванадцятипалої кишки. Також в поліклініці з'явилась нова безтіньова пересувна хірургічна лампа.

З оновками і центральна міська стоматологічна поліклініка Ніжина. Нове обладнання (комп'ютери, стоматологічні установки, скалер для видалення зубних відкладень, паровий стерилізатор, апарат мікрохвильової терапії, фотополімерна лампа, медичні столики та портативні бор-

машини) також закуплене за кошти міського бюджету.

У Вертіївській ОТГ Ніжинського району в приміщенні колишнього учбового комплексу відкрили новий спортивний комплекс «Громада». Зали оснастили тренажерами, спеціальним спортивним килимом та іншим спорядженням.

Варвинська селищна рада для комунального підприємства «Господар» придбала універсальний навантажувач в комплекті з відвалом для чищення снігу. На покупку витратили більше 1,8 мільйона гривень, з них майже 40% — державна субвенція.

У селі Вишеньки Коропської громади закінчили будівництво централізованого водогону. Водогін у селі вже був, але з однієї із двох свердловин почала йти не-

придатна для вживання вода. Тож на іншу вирішили встановити нову 15-метрову водонапірну башту й пустити від неї 500 метрів водогону. Загальна вартість проекту — майже 1,34 мільйона гривень (субвенція з держбюджету на формування інфраструктури).

Ще один проєкт, реалізований за кошти держсубвенції, — капітальний ремонт глядацької зали Коропського будинку культури.

Забезпеченням населення якісною питною водою переймаються і в Куликівській ОТГ. У селі Вершинова Муравійка закінчили будівництво водозабірної свердловини, яку облаштували пожежним гідрантом. Роботи вартістю більше мільйона гривень виконані завдяки державній субвенції.

«Десна» — приціл на Єврокубки

Нашу команду називають чи не головним відкриттям чемпіонату України з футболу. Лише другий сезон граючи в прем'єр-лізі, нині наші впевнено виконали завдання першого етапу чемпіонату: достроково увійшли в першу шістку. Сміливо і практично на рівних грали з грандами «Шахтарем» і «Динамо» і зараз у групі лідерів.

До зимової перерви зіграно 18 турів першого етапу чемпіонату, на весну залишилося 4.

Нагадаймо таблицю турніру після 18-ти турів (різниця забитих і пропущених м'ячів, набрано очок).

«Шахтар»	50-9	50
«Динамо»	36-12	36
«Зоря»	34-16	34
«Десна»	29-13	33
«Олександрія»	23-17	33
«Маріуполь»	17-26	22
«Колос»	18-31	20
«Дніпро-1»	18-28	18
«Олімпік»	16-32	18
«Львів»	14-32	15
«Ворскла»	12-33	14
«Карпати»	15-33	11

Після першого етапу, 22-х турів, команди згідно зайнятих місць діляться на шістки. Перша розіграє медалі і путівки в Єврокубки, в другій боротимуться за збереження місця в еліті.

Чемпіонат продовжиться у 20-х числах лютого: «Десна» грає на виїзді з «Шахтарем». Потім вдома приймає «Маріуполь», в гостях грає з «Олімпіком», а в останньому турі першого етапу приймає в Чернігові принципового суперника «Зорю». Кожен матч важливий, адже очки, набрані на першому етапі, переходять командам і на другий, в групі, де матчі теж пройдуть у два кола.

Наставник «Десни»
Олександр Рябоконт —
кращий тренер прем'єр-ліги 2019 року

Рейтинг склало всеукраїнське об'єднання тренерів. За підсумками календарного року, тобто за результатами весняної частини чемпіонату 2018—2019 років і літньо-осінньої частини нинішнього чемпіонату. Рейтинг визначався за оцінками кожного туру, і була введена загальна середня оцінка. Найвищий показник у Олександра Рябоконтя — 4,34 бала. Його 6 разів називали кращим тренером туру.

Місця з 2 по 5 зайняли головні тренери: Луїш Каштру («Шахтар»), Віктор Скрипник («Зоря»), Володимир Шаран («Олександрія»), Олексій Михайличенко («Динамо»). Чудова компанія!

Олександр Дмитрович незмінний тренер «Десни» з 2012 року. Саме він вивів команду в еліту українського футболу.

3 інтерв'ю Олександра Рябоконтя

Перед Новоріччям тренер дав ряд інтерв'ю засобам інформації України, які виявляють все більший інтерес до нашої «Десни». Зокрема, тренер зазначив, що його команда не боїться жодного суперника, грає у свою гру. Як уже виходить в конкретному матчі, але є саме свій стиль.

«Десна» і далі залишається єдиною командою чемпіонату без легионерів. Тренер зазначив, що нема сенсу їх брати, якщо вони грають не краще футболістів нашої команди.

Щодо змін у складі команди цієї зими, то Рябоконт зазначив, що вони будуть незначні, є кістяк команди, і тренер хоче його зберегти. Адже це той кістяк, який зберігся ще з першої ліги і здобув путівку в еліту. Звичайно, хтось перейде в інший клуб, хтось прийде, але ротация буде незначна.

Зміни в команді

Вперше в історії «Десни» здійснила продаж трансферу футболіста за кордон. Півзахисник Артем Фаворов прийняв запрошення клубу «Академія Пушкаша» з Угорщини і перейшов у чемпіонат цієї країни, підписавши контракт на 2 з половиною роки. Що ж, 25-річний футболіст хоче спробувати себе за кордоном. Хоч чернігівські вболівальники сумуватимуть за одним зі своїх улюбленців. Артем нарешті був з'єднаний в «Десні» зі своїм старшим братом Денисом, капітаном і лідером команди. За рік, що Артем пограв у нас, він показав себе дуже талановитим гравцем.

Форвард Максим Дегтярьов повернувся в «Олімпік», адже виступав за «Десну» на правах оренди.

Є й поповнення. Повернувся в команду Леван Арвеладзе. 26-річний півзахисник уже грав у «Десні» і доволі успішно, провів 41 матч у Першій лізі, забив 8 м'ячів. Також 2 голи в стиковому матчі за вихід в еліту у ворота «Зірки». Після цього влітку 2018 року перейшов у «Зорю», але там величезний вибір гравців, і Леван грав не так часто. Тепер повернувся. Грузин має українське громадянство, так що «Десна» і далі успішно грає без легионерів.

Очікується перехід в «Десну» і 27-річного форварда «Зорі» Пилипа Будківського. Вихованець «Шахтаря» свого часу пограв і в національній збірній України, потім виступав в оренді за ряд клубів нашої еліти і за кордоном, чимало забивав. Але у «Зорі» щось не склалося, тому талановитий форвард хоче продовжити кар'єру в «Десні».

Кубок України:

«Десна» — у чвертьфіналі

Вигравши матч однієї восьмої кубка у гостях у команди першої ліги «Миколаїв», «Десна» вийшла в наступний етап.

Жеребкування однієї восьмої було не «сіяним», а «сліпим», тож жереб звів у парах сильних суперників. «Динамо» і «Шахтар» зустрілися в Києві, господарі перемогли. То ж чинний чемпіон і беззаперечний лідер чемпіонату «вилетів» з Кубка. Відтак, «Динамо», що практично прогало чемпіонську гонку, зосередиться і на боротьбі за срібні медалі, і на Кубку.

В іншій парі ще один лідер чемпіонату «Зоря» вибула, програвши «Олександрії».

Жеребкування чвертьфіналу теж дало цікаві протистояння. Київському «Динамо» випала «Олександрія». «Десна» зустрічається з «Ворсклою», що зараз внизу таблиці чемпіонату, але це кубок, і тут буває всяке. Чвертьфінал — з одного матчу, за жеребкуванням «Десна» грає вдома. Орієнтовна дата чвертьфіналу — 2 березня.

А ось дві інші пари чвертьфіналу: «Минай» — «Інгулець» (обидві з першої ліги); «Альєнс» з другої ліги — «Маріуполь» з вищого дивізіону.

«Десна» вже двічі перемогла «Ворсклу» в обох колах чемпіонату, чому б не спробувати в кубку. А вигравши кубка, як і 3—4 місце в чемпіонаті, також дає команді путівку в Лігу Європи.

Йому щастить розшукувати чернігівські скарби

Відома українсько-му історик, доктору історичних наук о. Юрію Мицику сьогодні (30 грудня — Ред.) виповнюється 70 років! Його життя тісно пов'язане із Чернігово-Сіверщиною. Якщо говорити спортивною термінологією, то він сьогодні нездоланий чемпіон із пошуку та оприлюднення архівних матеріалів про наш край. На його рахунок більше 1000 публікацій джерел про сіверські реалії, універсалів старшини, купчих, тестаментів, реляцій тощо.

Працюючи в польських, німецьких та українських архівах, невтомний дослідник підготував 4 томи документів 17-18 століть про Чернігово-Сіверщину. Ці безцінні скарби — добра підмога усім чернігівським історикам, краєзнавцям для написання історій міст і сіл.

Юрій Андрійович, крім цього, має майже 1900 публікацій, з них 50 монографій, книг, підручників. Вітаємо нашого друга з ювілеєм! Бажаємо йому ще і ще радувати нас розшуками і відкритими скарбами!!!

Сергій ПАВЛЕНКО,
редактор журналу
«Сіверянський літопис»

Проекти, які фінансуватимуть коштом обласного бюджету

В обласній держадміністрації підбито підсумки конкурсу проєктів громадських організацій, що фінансуватимуться з обласного бюджету в 2020 році. Сформовано наступний рейтинг проєкцій (ГО і їх проєкти).

«Деснянська ліга натуралістів», проєкт «Екоздоров'я на рідних стежинах».

«Чернігівське відділення Благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»: «Ярмарок громадських ініціатив», «Комплекс інтерактивних занять з профілактики негативних явищ в дитячому середовищі «Школа+».

«Учасники антитерористичної операції Новгород-Сіверщини»: «Наше коріння».

Новгород-Сіверська районна ГО «Княжий град»: «Сіверщина гостинна».

«Разом до громадянського суспільства»: «Реформа охорони здоров'я: виклик для ЗМІ Чернігівщини».

«Спілка жінок Чернігівщини»: «Враховання гендерного компонента у програмах соціально-економічного розвитку громад».

Літературно-мистецька панорама

Святкові гастролі театру ім. Т. Шевченка

Напередодні Новорічно-Різдвяних свят чудовий передсвятковий настрій дарували глядачам артисти Чернігівського академічного театру ім. Т. Шевченка. Глядачам Мінська 17 — 18 грудня було показано вистави за Гоголем «Ніч перед Різдвом», у постановці заслуженого артиста України Андрія Бакірова (Гран-прі V-го Міжнародного Фестивалю «Схід-Захід» у Кракові) та «Вій. Докудрама» у постановці Наталії Ворожбит (Премія імені Леся Курбаса та перемога на Першому Всеукраїнському театральному фестивалі-премії «ГРА»).

23 — 25 грудня чернігівські актори показали «Ніч перед Різдвом» глядачам Віниці, Львова, Броварів.

Виставка «Деснянської палітри»

У читальній залі обласної бібліотеки ім. В. Короленка відкрито звітну виставку картин Чернігівського народного аматорського об'єднання художників «Деснянська палітра».

Організована 1982 року «Деснянська палітра» об'єднала за ці роки сотні талантів, людей різного віку, професій. Олексій Карпенко, самодіяльний художник, офіцер запасу, став першим головою об'єднання. Потім його очолювали Анатолій Шевченко, Василь Мігрін. З 2009 року головою є Людмила Бешун. Всі учасники підвищують рівень майстерності, відвідуючи майстер-класи, беручи участь у виставках по Чернігівщині та за її межами. В 2010 році об'єднанню присвоєно звання «народного аматорського».

На цій виставці — 61 робота 27 художників — пейзажі, натюрморти, сюжетні роботи.

На відкритті грамотами обласного Департаменту культури були нагороджені художники-аматори Леонід Ліферов, Віра Летошко, Світлана Граб, Володимир Стражев, Борис Мірошніченко, Ольга Качановська, Василь Мігрін, Володимир Руденко, Людмила Федорченко, Олена Грицюк.

Скандинавські пісні на підтримку сучасних героїв

Відважні герої й незвідані далекі землі, співці-скальди, які володіють таємничою магією. Їхні пісні навівають чари й без зброї долають ворогів.

присутніх у таємничий та величний світ скандинавської міфології. Звучали пісні англійською та українською мовами.

Концерт був благодійним, тож за-

Нещодавно у Чернігівській центральній міській бібліотеці ім. М. Коцюбинського звучала незвичайна музика. Дует Ravenheart (Олександр Колесник та Валерія Вергунова) занурились у

вдяки епічним героям минулого вдалося допомогти героям сучасним — зібрати кошти українським військовим на Донбасі.

Фото Віктора Марченка

Капела бандуристів — у центрі «Відродження»

Як і щороку, на день Святого Миколая до обласного центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» завітав сам Миколай разом з артистами Капели бандуристів ім. О. Вересая філармонійного центру (ху-

діти з інвалідністю та діти, яким загрожує інвалідність, отримують у центрі «Відродження» реабілітаційну допомогу, навчаються соціальним та побутовим навичкам, розвивають свої здібності. Це діти, які

дожній керівник та головний диригент — заслужена артистка України Раїса Борщ, головний хормейстер — заслужений працівник культури України Микола Борщ). У програму увійшли новорічно-різдвяні твори.

прагнуть творчості. І для них концерти Капели — завжди особливий подарунок.

Артисти приїхали не тільки з піснями: кожен юний глядач отримав ще й солодкий сюрприз.

Олександр Олійник: з ювілеєм!

Відомий чернігівський журналіст, поет Олександр Григорович Олійник якраз у Новоріччя, 1 січня, відзначив 80-річчя. Найкращі вітання і побажання ювілярові, котрий є давнім автором нашої газети!

Друкуємо добірку віршів ювіляра.

*У ретроградстві ніби не помічений,
Звичайний син сучасної пори,
Містам радію, мов юнак освідченню,
Сумую, як згадаю хутори.*

*Роздвоєння мене трикляте мучить,
То кида долу ниць.
Ціную вельми водогону зручність,
Ще більше — воду з дідових криниць.*

*Як стомлюся в щоденній роботі,
Десь присяду у затінку віт.
А птахи спочивають в польоті,
Птахам — щастя і радість політ.*

*Він постійно примножує сили,
Як молитва, як пісня, як стяг.
Пташа доля — наструнчені крила,
А інакше немає життя.*

*Хай із чистого золота кліті
Повнозерні — лиш клюй собі й млій,
Наймиліша крилатим на світі
Висота у свободі своїй.*

*Ні вітри, що навпроти незмінно,
Ні дощі, ані хмар каламуть
Не поставлять птахів на коліна —
На колінах птахи не живуть.*

*Гомінливу і здружену зграю
Не ляка потойбічністю світ,
Бо ніколи птахи не вмирають —
Вони просто кінчають політ.*

*Так потягло на протилежний бік,
Що, мов хлопчисько, закачав холоди.
І справді, що таке поважний вік,
Як лугоцвіт, немов любов, запрошує?*

*Я повеневу решту перебрів —
В полонзелу преюному потрапив.
І люпою захопленням з-під брів
І на латаття, й на ведмежу лапку,*

*І просто на нетоптану траву,
Що з остраху схилилася, замерши.
Не столочу — не бійся, не зірву,
Я тільки подивлюсь на тебе першим.*

*На білім світі — логіка уперта,
На білім світі — антитезний смерч.
Йдемо в життя для того, щоб умерти,
Йдемо з життя, щоб відступала смерть*

*Усе переходить у спомини —
Барвисті, неначе вертеп:
І дим з найріднішого комина,
І гори, і море, і степ.*

*І світ зі своїми огромами,
І правда, і кривда і зло.
Нехай переходить у спомини,
Аби тільки довше ішло.*

*По полю, де врунеться жито.
Де жайвір, і ластівка, й шпак,
Де хочеться мить зупинити,
Вона ж, наче супер-літак.*

*Вона, мов космічна ракета,
Летить і упину не зна.
Ну, де ти, ну, де ти, ну, де ти.
Невлонна життя таїна?*

*Живем, тож виходить не вдома ми —
В театрі, де царствує грим,
Де все переходить у спомини,
Як дрова — у попіл і дим.*

Бліц-інформ

Чернігів і далі оновлюється

У 2019 році в місті тривали масштабні роботи по будівництву, реконструкції, благоустрою, початі в попередні 2-3 роки.

Одне з головних новосіль — відкриття Дитячої Академії, дошкільного освітнього закладу № 3 в мікрорайоні Масани. Вперше за останні 25 років у місті відкрили новозбудований сучасний дитячий садок. Він розрахований на 280 дітей. Побудували його із застосуванням енергоощадливих технологій.

Укріплення берегової лінії та розширення пляжу «Золотий берег» — теж один із масштабних проєктів 2019 року. Берег зробили більш пологим, влаштували окрему територію для купання дітей, завершили ремонт дороги на пляж.

Зроблена реконструкція пішохідного переходу на Шерстянку, в якому повністю відновили стіни, стелю, нависи на входах та підлогу. Також - ремонт вул. Героїв Чорнобиля, вул. Ремісничої, відкриття міні-скверів біля терцентру Деснянської райради, навпроти Центрального ринку та навпроти «Чернігівської політехніки». До найважливіших змін відносяться реконструкція нижньої частини Валу та Красної площі.

Поліція знешкодила групу зухвалих розбійників

Підсумком спецоперації поліцейських під процесуальним керівництвом прокуратури стало затримання злочинної групи, яка в грудні вчинила розбійний напад на підприємця у селі Клочків Чернігівського району.

Потерпілий повідомив поліції, що нападники його цинічно катували, аби він віддав коштовності і гроші.

На місце події негайно прибули слідчо-оперативні групи Чернігівського районного відділення поліції та Головного управління Нацполіції в області на чолі з керівництвом. Правоохоронці зібрали речові докази, опитали потерпілого і встановили, що під ранок 10 грудня кілька чоловіків у масках розбили вікно та проникли до будинку місцевого підприємця. Потім, використовуючи фізичне насильство, стали вимагати у нього гроші. Аби зберегти здоров'я, підприємець змушений був зізнатися, де ховає цінності. У результаті лиходії вивезли з помешкання більше 100 тисяч гривень, документи, цінності та рушницю.

Кримінальна поліція спільно із прокуратурою спрямувала пошуки на осіб з кримінальним минулим і дуже скоро вийшли на злочинну групу з числа жителів Чернігівщини. Поліцейські затримали кількох чоловіків віком від 20 до 45 років, раніше судимих за аналогічні розбої, пограбування, а також більш тяжкі злочини.

Зловмисникам оголошено про підозру, поліція вилучила у них речові докази, які беззаперечно доводять, що це саме вони скоїли розбійний напад. Правоохоронці перевіряють підозрюваних на причетність до аналогічних злочинів на теренах Чернігівщини. Побитий господар проходить тривалий курс реабілітації після перенесених тортур і знущань.

Триває досудове розслідування в рамках кримінального провадження, відкритого за частиною 3 статті 187 Кримінального кодексу України (розбій, поєднаний з проникненням у житло). Чоловікам загрожує позбавлення волі на строк від семи до дванадцяти років із конфіскацією майна.

Допоможемо Владіку!

Звертаємось до всіх небайдужих людей! Нашої допомоги потребує добрий, вихований хлопчина Кузьменко Владислав, учень 2 класу Чернігівської школи № 4.

Страшний діагноз — апластична анемія тяжкого ступеня...

Від 26 червня 2019 року Владик перебуває на лікуванні. Але, на жаль, усі лікувальні заходи, які родина пройшла, не надали бажаного результату. Зараз хлопчик на підтримуючій терапії.

Єдиний і необхідний шанс на здоров'я та життя Владислава — проведення аллогенної трансплантації кісткового мозку від неспорідненого донора за межами України.

Загальна оцінена вартість лікування — 125 000 євро.

Це значні кошти, які родина не може зібрати самостійно.

Не залишайтеся осторонь! Кожна гривня дуже дорога. Адже це підтримка родині, яка вселяє віру та надію у світле майбутнє, якого так заслуговує Влад.

Телефон мами Владика — Кузьменко Світлани В'ячеславівни: 0931626491

Карти Приватбанку, на які можна перерахувати допомогу на лікування дитини:

5168 7453 0213 6210 (для гривень);
4149 4991 2756 3250 (для доларів).

Новий рік — нові надії

1 Уроки, уроки. І хоч є така єхидна приказка, що «розумні вчать на чужих помилках, а дурні — на власних», але краще ж, визнаючи свої помилки, ставати розумнішими. Стаємо в останні три десятиліття?

Другий ювілей — 30-річчя. 16 липня 1990 року Верховна Рада України, тоді ще радянської республіки СРСР, ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. Ця дата всі наступні десятиліття перебуває якось «в тіні» дати 24 серпня 1991 року, коли Рада ухвалила Акт про незалежність України, від чого, власне, і йде

наше головне державне свято. Між тим, дехто пропонує відзначати День незалежності 16 липня чи й в обидві дати. І в цьому є свій резон. Адже навіть сам термін «суверенітет» — доволі чіткий і однозначний. Відкриємо словник: **«Державний суверенітет — верховенство держави на своїй території і незалежність у міжнародних відносинах»**. Чітко і ясно! І Декларація це й проголосила. Звісно, ще існував, хоч і розсипався, Радянський Союз, ще у Кремлі марили якимись конфедераціями чи союзами незалежних (майже) держав. Ще потребувалися путч ГКЧП влі-

тку наступного року, ухвалення згаданого Акту Незалежності, затвердження його Всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року, Біловезькі угоди від 7 грудня того ж року, коли саме фундатори СРСР — Росія, Україна і Білорусь оголосили його ліквідацію (республіки Закарпаття, теж фундатори, ще раніше проголосили незалежність). Але і в рік 1990-й, після бурхливого краху в 1989 році соціалістичного концтабору Європи, сипався і СРСР. Три країни Балтії — Литва, Латвія, Естонія — проголосили повну Незалежність і вихід з СРСР. Більше того, вони проголосили ВІДНОВЛЕН-

НЯ незалежності, проголошеної 70 років тому, по Першій світовій війні, відновлення після окупації країн Радянським Союзом наприкінці 30-х і на довгі півстоліття.

Давно час і Україні офіційно заявити, що вона була окупована у 1920 році радянською Росією. Натомість саме Україна, разом з Росією, Білоруссю і Закарпаттям радянською федерацією (Грузія, Азербайджан, Вірменія) числилася майже сім десятиліть «засновником» СРСР. До речі, це було доволі сумнівне юридично утворення, «заснування». На яких підставах ми «засновники»? Бо «засновником» тоді стала прине-

сена на російських багнетах тодішня «ДНР/ЛНР», тобто Радянська, більшовицька Україна. Ця пародія на державу, яку Москва тимчасово відпустила на повідку, щоб утвердити тут радянщину, але з якою хутко перестала гратися у її самостійність і втягла на 70 років у жахливий тоталітарний режим СРСР (колективізації, голодомори, депортації, втягнення у криваву Другу світову війну, політичні репресії, денаціоналізація).

Уроки, уроки. Чи засвоюємо ми їх, починаючи хоча б з елементарного знання власної історії?

Петро АНТОНЕНКО

Наше минуле — нам у спадок

1 Між тим, ось деякі заяви кінця грудня — і по обміну ув'язненими, і по затриманню в справі про вбивство Павла Шеремета. Ці резонансні події практично співпали в часі, і бідкання схожі: «Кого ж арештуємо? Кого ж відпустимо?»

Оксана Сироїд критично оцінила оприлюднені результати слідства щодо вбивства Павла Шеремета, заявила, що за роки війни з Росією «не покараний жоден «сепаратист» чи «терорист». Однак під слідством чи засудженими є десятки тисяч українських військових.»

Звернімо увагу: це говорить людина, котра 5 років, всю каденцію парламенту (2014 — 2019 рр.) займала високу державну посаду заступника голови Верховної Ради України. Від партії «Самопоміч», що входила у владну команду. До кого ж ці апеляції, що злочинці «не покарані»?

А ось бідкання ще одного з колишніх. Генерал-полковник Віктор Муженко заявляє в інтерв'ю 27 грудня наступне.

«Ще декілька років тому ми попереджали суспільство про небезпечні прецеденти незаконного кримінального переслідування генералів, офіцерів, сержантів і солдатів: постановочні затримання, абсурдні обвинувачення, грубі порушення презумпції невинуватості з одночасною дискредитацією в медіапросторі, арешти військовослужбовців в якості запобіжного заходу. Розгляд цих справ роками умисно затягується через відсутність навіть мінімальних доказів вини. Результатом є дискредитація військового, волонтера, патріота, його чесного імені та усунення професіоналів від виконання конституційного обов'язку щодо оборони України.»

Водночас з боку державних органів відсутні будь-які правозахисні дії щодо сотень незаконно порушених росіянами кримінальних справ проти українських бойових офіцерів і генералів за сфальшованими обвинуваченнями, якими їх шанта-

жуватимуть вороги й запродавці України».

Все вірно — і щодо переслідування наших військових нашою ж (!) владою, і щодо вкрай слабого захисту наших військових від нападок Росії. І виявляється, Муженко — один з тих, хто бив тривогу ще «кілька років тому». Але хто був Віктор Миколайович в оті **кілька років**? Начальник Генерального Штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України, з 3 липня 2014 по 21 травня 2019 року. Рекордні майже 5 років, всю каденцію президентства Порошенка. Цікаво, що ще робив наш головний військовий для захисту товаришів по зброї у ті роки, окрім «звертання уваги суспільства», і чи відчуває він зараз у тих бідах хоч якусь частку своєї вини, бо був частиною тої влади?

Та що говорити про команду Порошенка, коли й сам цей експрезидент так прокоментував обмін в'язнями 29 грудня: *«Рішення влади про обмін осіб, які причетні до злочинів проти учасників Революції Гідності, обірве останні ниточки до безпосередніх замовників злочинів, а вже зараз очевидно, що ці ниточки ведуть в Москву, до головного замовника — Путіна та його маріонетки Януковича.»*

Зосталося лише поцікавитися у Петра Олексійовича, чому ж «причетні до злочинів» проти Майдану, на крові якого він і його команда прийшли до влади, давно вже не сиділи в тюрмі?

Вбивство Шеремета: «певність» у тумані

Гучний резонанс викликало оприлюднення міністром внутрішніх справ Арсеном Аваковим та іншими правоохоронцями на брифінгу 12 грудня матеріалів слідства у справі вбивства журналіста Павла Шеремета. Білоруський, російський і український журналіст останнім часом жив і працював в Україні, будучи за суттю політемігрантом з Білорусі і Росії. 16 липня 2016 року Шеремет був убитий в центрі Києва, під його машину підклали вибухівку. Слідство безуспішно тяглося три роки попередньої вла-

ди і перейшло у спадок нинішній.

І ось влада, в особі правоохоронних органів, оголосила, що слідство нарешті на фініші, виявлено 5 осіб, яких звинувачено у вбивстві журналіста.

Це викликало неоднозначну реакцію суспільства. Одні звинуватили слідство, читай — нову владу, в тому, що це — показуха: мовляв, чомусь раніше слідство топталось на місці, а тут раптом такий успіх. Інші говорять, що колись же воно таки мало вийти на фініш.

Ще більш неоднозначну реакцію викликали імена підозрюваних. Головних двоє, вони вже арештовані і рішенням суду затримані на два місяці. Головним звинуваченим слідство назвало Андрія Антоненка, 48-річного киянина, музиканта. Він названий організатором злочину і тим, хто допомагав підкладати вибухівку під машину. А підкладала, як заявило слідство, теж нині киянка, 40-річна лікарка Юлія Кузьменко.

Мотивом злочину слідство називає спробу розхитати суспільну атмосферу.

Обоє головних звинувачуваних є учасниками останнього Майдану, учасниками АТО, як волонтери багато допомагали нашим військовим на Донбасі.

Слідство триває. Під акомпанемент обурення багатьох людей, які називають себе і, напевно ж, є патріотами.

І поки що можна сказати про одне цікаве явище. Наскільки слідство **впевнено** заявляє про вину підозрюваних, настільки ж **впевнено** опоненти влади заявляють про їхню невинуватість, замовність і політичне підґрунтя справи. Так от при отакій «впевненості в тумані» яка ж, власне, тоді різниця між слідством і опонентами?

Тому можна зараз сказати на все це: слідство розбереться. Якби, якби... Аби ж в суспільстві дійсно була довіра до нашої правоохоронної системи, судів. На це застається в цій складній і запутаній справі лише сподіватися. Утримуючись від від похапливих суджень, якими аж кишать медіа, насамперед Інтернет.

Наші суди скоро заборонять і народ

Цей підзаголовок — точна копія заголовка великої публікації у нашій газеті в № 11 за 4 серпня 2012 року. Тобто в розпал правління регіоналів. Але, виявляється, ганебне явище благополучно протрималося всі 5 років наступної влади і перекочувало владі новій.

Мова в тій публікації йшла про те, що наші суди «пачками» штампують заборони на проведення мирних громадянських заходів — мітингів, пікетів, інших зібрань. Заборони, абсолютно антиконституційні, адже право на це зафіксоване у нашій Конституції. Найбільш дивовижно, що ці заборони, за поданням правоохоронців та місцевої влади, суди штампують з мотивацією, що громадяни, мовляв, **«можуть порушити»** громадський порядок. Тобто, ви ще нічого не порушили, але вже покарані.

Все це стосується ось чого. Недавно, в грудні, Вища рада правосуддя відмовилася звільнити скандального суддю Окружного адміністративного суду Києва Богдана Санина, який 2013 року заборонив мирні акції в центрі Києва. Справа звільнення потонула в бюрократичних нетрях.

Між тим, то була зовсім не рядова заборона, яких виносили без ліку. То була спроба влади регіоналів задушити Майдан у зародку.

Згадаймо хронологію. 21 листопада 2013 року група молоді вийшла на Майдан Незалежності, протестуючи проти несподіваного рішення влади відмовитися від запланованого підписання Угоди про асоціацію України з Євросоюзом. Кілька днів акція стояла спокійно. Але в ніч на 30 листопада міліція жорстоко побила студентів прямо на Майдані. Між іншим, злочин толком не розслідуваний досі.

Розуміючи, що громадяни у відповідь вийдуть на великі акції протесту, влада поспішила їх упередити. І ось тоді суд і ви-

ніс те скандальне рішення. Механізм, випробуваний уже не раз, такий. Спершу правоохоронці звертаються до місцевої влади з проханням заборонити там-то і тоді-то масові акції. Дякувати Богу, міліція сама ще не може керувати Конституцією. Не може і міська влада. Вона звертається з таким клопотанням до суду. І ось суд ухвалює таку заборону.

Конкретно — суддя одного з міських судів Києва Богдан Санин за таким зверненням Київської міської держадміністрації і заборонив акції громадян у центрі столиці. Причому, на великій території — Майдані Незалежності, Європейській площі, вулицях Хрещатик, Грушевського, Банкова, Богомольця. Ще й на дикунськи довгий термін — від того дня й аж по 7 січня. Ще й мотивуючи Новорічними і Різдвяними святами, Різдвяним ярмарком, встановленням на Майдані ялинки. Отже, майже півтора місяці заборони.

А ще на кілька днів раніше ця ж історія трапилася в Чернігові, коли точно так був заборонений, вульгарно розігнаний чи не перший в Україні місцевий Майдан. Так само й ця справа за 5 років постмайданної влади толком не була розслідувана.

Пройшло 5 років після Майдану: на літо минулого року нічого не змінилося. Суддя Санин благополучно пересидів у суддівському кріслі всі 5 років влади другого Майдану, який він хотів задавити «іменем України», звісно, на замовлення влади регіоналів. Ні юридичної, ні бодай моральної оцінки суддя так і не отримав, як і його побратими по суддівських мантиях, які чинили сваволю всі три місяці Майдану, революції.

Тепер це, як і багатого іншого, перейшло у спадок новій владі. У спадок нам, громадянам, нашому суспільству. І скільки ще треба часу нинішній владі, суспільству, всім нам, громадянам, щоб розгребти таку спадщину?

Петро АНТОНЕНКО

Національна ідея — в єдності

Ми різні, але почуймо, зрозуміймо одне одного

Новорічне привітання президента Володимира Зеленського

Дорогі українці.

Зазвичай у новорічному привітання президент розповідає нам про зростання ВВП, падіння інфляції, імплементацію, диверсифікацію та інші дуже незрозумілі терміни. Одним словом, переконують, що насправді ми почали жити краще, просто поки що ви цього не помітили. І тому дуже часто під час звернення президента ми вимикаємо звук. Чекаємо, поки він закінчить свою казку, щоб нарешті перейти до шампанського, канапок зі шпротами та олів'є.

Сьогодні буде інакше. Давайте сьогодні кожен чесно відповідь сам собі на важливе питання: хто я? Президент України, успішний адвокат, звичайна домогосподарка, студент-філософ із Могилянки, агроном з Черкащини. Хто я? Колишній фотограф, який захищає країну на Сході? Колишній фізик, який має посуд в Італії? Чи колишній хімік, який будує висотку в Новосибірську? Донецький лікар, який переїхав і відкрив власну практику? Чи вчитель з Луганська, який переїхав, два роки таксував і врешті повернувся назад? Хто я? Той, хто десять років живе за кордоном і любить Україну в Інтернеті? Той, хто втратив все в Криму, та почав все з нуля в Харкові? Айтишник, який мріє втекти з країни? Чи полонений, який мріяв повернутися додому?

Хто я? Житель Франківська, який захищає свою рідну мову? Уродженець Гурзуфа, який береже свою рідну мову? Житель Берегова, який береже свою рідну мову? (Попередні два речення президент сказав в оригіналі, відповідно кримсько-татарською і угорською мовами — Ред.). Или житель Краматорська, который говорит на своем родном языке? Той, хто вивчив українську, бо це нормально — знати державну мову. Чи той, хто не хоче цього робити? Хто я? Той, хто сплачує податки? Хто підрізає на дорозі? Тримає вдома собаку? Рудий? Мусульманин? Має вади слуху? Ненавидить оливіки? Ліберал? Відмінник? Не дивився «Гру престолів»? Сангвінік? Веган? Козеріг? Не поступається місцем у метро? Донор крові? Відмовився від пластику?

Це кожен із нас. Це українці. Такі як є. Не ідеальні і не святі. Тому, що просто люди. Живі. Зі своїми недоліками і «тарганями». Але в нашому паспорті не вказано — правильний чи неправильний українець. Немає рядка «патріот», «малоросець», «ватник» чи «бандерівець». Там написано: «Громадянин України», який має права і обов'язки.

Ми з вами дуже різні. То хто ж ми? 73%, які обрали президента, 25%, які його не сприймають. Чи ті, хто не ходив на вибори? Ті, хто відзначає Різдво 25 грудня? Чи ті, хто 7 січня? Хто знайомий 100 років? Чи ті, хто зустрівся 2014-го? Ті, хто зробили найбільший у світі літак, і хто ставить заглишку замість ременя безпеки? Читаємо Жадана чи слухаємо Маруєв? Дивимось «Іронію долі» чи «Сам удома». Вболіваємо за «Динамо» чи «Шахтар»? Чи разом за Ломаченка та Усика. Ті, хто святкує 8 Березня? Чи навпаки — вважає його пережитком «совка»? Ідемо в неділю до церкви чи нічого не робимо у суботу? Ми ті, хто каже: «Я тебе кохаю» или «Я тебя люблю». Все це і є ми.

І як же нам, таким різним, жити далі разом? Відгородитися? Відгородитися величезним парканом? Хтось переконав нас, що наші відмінності мають значення. А раптом це не так? Уявіть собі, хіба нас мало що об'єднує? Ми однаково пишаємось великими українця-

ми. Чи перестали б їх поважати, дізнавшись, за кого на виборах голосували б Шевченко чи Леся Українка? Якби Скворода чи Хмельницький мали б різні погляди щодо НАТО? Нам було б важливо, до якої церкви ходять Каденюк та Лобановський? Що думають Антонов чи Корольов щодо розмитнення автомобілів? І як Ступка чи Биков ставляться до «нормандського формату»? Ми цінуємо їх за інше, бо цінуємо ми насправді інше.

Ми однаково раділи, коли наші вийшли на «Євро». Однаково посміхаємось, їдучи рівною дорогою. Однаково радіємо народженню первістка. І не важливо, хлопчика чи дівчинки. Ми щасливі, якщо закохані — хоч у Слов'янську, хоч у Дрогобичі. І хрести на могилах наших солдатів що в Тернополі, що у Кривому Розі не змагаються в патріотизмі. А коли повернулись наші моряки та наші полонені, ми плакали від щастя всі і україномовні, і русскоговорючі, і звичайна домогосподарка, і успішний адвокат, і президент України.

У нашій історії чимало епізодів, що нас об'єднують. Та ми навчилися бути єдиною країною епізодично. У новому році нам треба бути єдиною країною щодня. Це має стати нашою національною ідеєю. Навчитися жити разом у повазі заради майбутнього своєї країни. Адже ми уявляємо його однаково — це успішна та квітуча країна, де немає війни, країна, яка повернула своїх людей і свої території. Де не важливо, як названа вулиця, бо вона освітлена та заасфальтована. Де немає різниці, біля якого пам'ятника ти чекаєш дівчину, в яку ти закоханий. Якщо ми бачимо майбутнє однаково, це повинно нас об'єднати.

Дорогі українці! У новому 2020 році я бажаю всім нам поважати один одного, бути здоровими, мати достаток і багато приводів посміхатися. Бажаю всім гарно відпочити, виспатися, не переїсти і, звичайно, легкого та приємного запаморочення на ранок.

Миру всім нам. Давайте пам'ятати, що любити Україну — означає любити всіх українців, у якому б куточку нашої країни вони б не народились.

Бліц-інформ

Вибори у нових громадах: найвищий результат серед партій — у президентської «Слуга народу»

ЦВК оприлюднила результати перших виборів депутатів сільських, селищних і міських рад новостворених об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних і міських голів.

Вибори відбулися 22 грудня в 86 ОТГ 21 області України — 69 сільських, 16 селищних та однієї міської.

Із 84 обраних сільських і міських голів 52 — безпартійні самовисуванці, 24 були висунуті «Слугою народу», троє від «Батьківщини» (один з них — самовисуванець), по двоє — з «Аграрної партії» і з партії УКРОП (так само по одному самовисуванцю) і один — від партії «Наш край».

З 1717 обраних депутатів місцевих рад 752 (43,8%) — самовисуванці, 430 (25%) — кандидати «Слуги народу», 277 (16,1%) — «Батьківщини», решта партій отримали менше 4% мандатів.

Безлад з українською землею коївся роками: 4,3 мільйона гектарів землі відсутні у державному кадастрі

Після запуску інтерактивної супутникової карти було виявлено, що площа аграрних ділянок більша, ніж зазначено у кадастрі, — всього полів на незареєстрованих землях близько 4,3 мільйона гектарів.

Дані проаналізувала міжнародна компанія, яка спеціалізується на аналітиці супутникових знімків EOS Data Analytics. Дослідження проводилось EOS Data Analytics разом із Інститутом космічних досліджень Національної академії наук.

Зокрема, за допомогою супутникових даних вдалося визначити фактичний розмір сільгоспугідь України.

Наприклад, у Дніпропетровській області видно 136,4 тис. га полів на незареєстрованих у державному кадастрі землях.

Приватизація 2019 року дала в бюджет всього 3% запланованого

Фонд державного майна України повідомив, що торік приватизація державного майна принесла в бюджет всього лише 536,5 мільйона гривень. Це трохи більш, як 3% запланованого, адже планувалося отримати 17 мільярдів 100 мільйонів. Чи то мало запланованих підприємств приватизували, чи за дешево, але приватизація була провалена. І це одна з вагомих причин невиконання доходів бюджету торік. Тепер непросто розібратися, яка влада винна, — попередня чи нинішня, адже посеред року влада в країні змінилася.

В усякому разі виглядає логічно, що на цей рік уряд планує приватизувати близько 500 державних підприємств, і можна сподіватися, що не задешево.

Донести правду історії, спростувати міфи

Перша пресконференція голови Українського інституту національної пам'яті Антона Дробовича

23 грудня у Києві відбулася ця пресконференція призначеного 4 грудня голови УІНП Антона Дробовича.

Дробович Антон Едуардович. Кандидат філософських наук. Керівник освітніх програм Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр». Доцент Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова. Експерт з питань культури й освіти Інституту суспільно-економічних досліджень.

Говорячи про **пріоритети**, А. Дробович відзначив, що одним із перших є створення Галузевого державного архіву УІНП.

«Цьогоріч виділено на створення цього архіву 50 млн. гривень. Загалом орієнтовна вартість цього архіву 550 мл. гривень. Наразі є виділене приміщення. Це буде, напевно, найбільший відкритий архів документів репресивних органів у Європі.

І я хочу підкреслити, що в нас

чи **ненайліберальніше у Європі законодавство щодо доступу до цих матеріалів.** І відповідно ми продовжуємо цю роботу, тому що це таке осердя декомунізації — доступ до матеріалів про злочини комуністичного режиму».

Довідково. ГДА УІНП — це цивільна архівна установа для доступу до колишніх урядових таємниць СРСР. До Архіву, відповідно до ухваленого у 2015 році Закону України «Про доступ до архівів репресованих органів комуністичного тоталітарного режиму 1917 — 1991 років» мають передавати документи цих органів, які нині зберігаються у Службі безпеки, Службі зовнішньої розвідки, Міністерстві внутрішніх справ, Національній поліції, Національній гвардії, Міністерстві оборони, Державній прикордонній службі, органах прокуратури та судах.

Ще одним із **пріоритетів** Дробович називає посилення роботи із закладами освіти.

«Ми зі свого боку продовжимо роботу із розробки методичних матеріалів, засобів наочності, інфографік, відеоконтенту і т.д., який може бути використаний в школі, а також невикривлено і чітко розповість про логіку і потрібність декомунізації».

Наступний **пріоритет** — це зусилля на міжнародній арені із визнання Голодомору — геноцидом українського народу.

Наступним пріоритетом Дробович назвав протидію російській гібридній агресії в Україні, що стосується боротьби з дезінформацією та міфами.

«Ми посилюємо свою присутність, сприяючи виданню таких матеріалів, як дуже відома книга історика Сергія Громенка про 250 років міфів щодо історії Криму і т.д. Ми бачимо останні заяви російського президента, про якісь там «ісконні російські землі» в Україні. Для боротьби з такими речами має бути посилення якості історичної науки, розвитку критичного мислення і верифікація та поширення історичних даних, які розвінчують подібні речі».

Далі були запитання від зали. Кореспондента видання «Delo.ua» цікавила позиція голови УІНП щодо перейменування проспекту Жукова у Харкові.

«Мені здається, що Петро Григоренко (тобто, що проспект має бути названий в честь генерала — ред.). Жуков точно не може бути, бо він підпадає під декомунізацію. Я дуже сподіваюся, що з цим не буде ніяких проблем і в Харкові органи місцевого самоврядування врегулюють це питання. Генерал Григоренко прекрасний герой, героїчна постать. Людина, яка зробила багато для державотворення».

Журналіста Дмитра Хилюка із УНІАН цікавило, як буде проводитися політика щодо визвольних

змагань, і чи будуть в ній зміни?

«Історія визвольних змагань і боротьби за українську державність зазнавала величезних впливів у добу Радянського Союзу. Починаючи від затирання, закінчуючи відвертою фальсифікацією історії і демонізацією людей, які боролись за незалежність України. Відповідно УІНП має проливати світло на ці питання і деконструвати ці міфи».

Але разом з тим ми повинні пам'ятати і розуміти, що постаті Бандери і Шухевича викликають полярні оцінки в українському суспільстві. І як має на це реагувати УІНП? Проводити діалог з громадянами, мета якого дуже проста. Щоб люди, які мають запитання до постатей Бандери і Шухевича, розуміли, що мова йде про внесок у державотворення... Ми маємо розповісти, чому для багатьох людей в Україні цінні ці люди».

Коли більшість сиділа спокійно на радянських кухнях і не хотіла нічого робити проти Радянського Союзу, а в цей час в тюрмах, в підвалах розстрілювали людей за вільномудство, то ці люди піднялися зі зброєю. Хтось вступив в союз із нацистами, хтось не вступив і сам по собі боровся і проти одного тоталітарного режиму і проти іншого. Оце історія, яку потрібно знати. Люди самі зроблять оцінки, маючи інформацію», відповів Антон Дробович.

УП — ПІ, 23. 12. 2019

Бліц-інформ

Нас уже менше, ніж 42 мільйони

Державна служба статистики навила дані про чисельність населення України на 1 листопада 2019 року: вона склала 41 940 700 осіб. За рік до цього було 42 198 483 чоловік.

В країні смертність і далі суттєво перевищує народжуваність: на 100 померлих припадає 57 новонароджених.

Гривня встановила світовий рекорд зміцнення, особливо за друге півріччя

За 2019 рік українська гривня зміцнилась стосовно американського долара на 19%. Це більше за всі інші світові валюти.

У червні 2019 року гривня почала стрімко зміцнюватися.

Держава підвищує витрати на спорт у півтора рази

У державному бюджеті України на 2020 рік закладено 5,4 млрд грн на розвиток спорту, що в півтора рази більше торішнього. З них - 1,4 мільярда на участь в Олімпійських та Паралімпійських іграх, які пройдуть в Токіо.

Досягли компромісу щодо розмитнення «євроблях»

20 грудня відбулася нарада за участі прем'єр-міністра Олексія Гончарука, міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, міністра інфраструктури Владислава Крикля, представників поліції та голови громадської організації «Автоєвросила», яка захищає інтереси власників завезених з-за кордону автомашин, що їх останнім часом називають «євро бляхами». Організація закликає владу ухвалити проєкт закону про внесення змін до Податкового кодексу щодо спрощення умов ввезення на митну територію України транспортних засобів та приведення умов оподаткування до загального режиму акцизних зборів Євросоюзу.

Кабінет міністрів пообіцяв розглянути цей законопроект на першому ж засіданні у новому році – 14 січня. А після засідання уряду це питання протягом місяця врегулюють у Верховній Раді.

Завдяки прийняттю такого закону, власники автомобілів на європейських номерах зможуть законним шляхом та доступно розмитнити та перереєструвати авто. До прийняття нового закону, поліція накладати штрафи на власників не перереєстрованих авто не буде.

Вручено премію імені В'ячеслава Чорновола

Премію імені В'ячеслава Чорновола за кращу публіцистичну роботу в галузі журналістики 2019 року 20 грудня отримав київський журналіст, письменник, дослідник Андрій Топачевський — за книгу «Одним життям. Публіцистика доби Незалежності», що вийшла у видавництві «Веселка». Вручення відбулося в Музеї шістдесятництва, де міститься Кабінет-музей В'ячеслава Чорновола.

У книзі Андрія Топачевського представлено публіцистичні твори останніх тридцяти років, роздуми про Тараса Шевченка, Михайла Грушевського, Олександра Довженка та інших видатних діячів науки, культури, мистецтва України XIX – XXI століть. Один із розділів присвячено українським дисидентам, активним учасникам соціально-політичного руху 1960-их років.

Поїздки в Росію — за закордонними паспортами

З 1 березня виїзд з України до Росії буде здійснюватися лише на підставі закордонного паспорта. Це зменшить час проходження прикордонного контролю громадянина. Крім того, закордонні біометричні паспорти — це швидкий спосіб допомоги від українських консулів для громадян України в РФ.

В'їзд на батьківщину громадян України з території Росії буде можливий і без закордонного паспорта. Прикордонна служба України пропускати українців також за внутрішніми паспортами і свідоцтвами про народження.

Одружень у 6 разів більше, ніж розлучень

Міністерство юстиції України повідомило, що в 2019 році українці в шість разів частіше одружувались, ніж розлучались. Станом на 17 грудня було зареєстровано понад 227 тисяч шлюбів, розлучилися понад 37 тисяч подружніх пар.

120-ти тисячам громадян обмежено виїзд за кордон через несплату аліментів

Про це повідомила Державна прикордонна служба України. Вона рекомендує перевіряти свою наявність у базі боржників з аліментів перед тим, як планувати поїздку за кордон. Щоб потім на кордоні не було непорозумінь, коли прикордонники не дозволять боржникові виїхати з країни.

До речі, відтепер по-новому буде обчислюватися пеня за прострочку терміну сплати кимось з батьків аліментів. Ця пеня збільшується. Її стягують за позовом у суд того з батьків, з ким залишилася дитина, на яку інший з батьків платить аліменти.

5-й рік декомунізації: заборонена Компартия спокійно влаштовує в столиці комуністичний шабаш

П'ята колона російського імперіалізму святкувала день народження злочинця Сталіна

«І.В. Сталін і революційне перетворення світу» — під такою назвою 21 грудня 2019 року, в день 140-ї річниці народження Йосипа Сталіна, у столиці незалежної й демократичної держави України відбулася науково-практична конференція.

Звертає увагу не тільки назва цього публічного заходу у Києві, організованого і проведеного «за рішенням Центрального Комітету Комуністичної партії України», а також і виглошені доповіді: «Сталінський досвід соціалістичних перетворень радянської країни»; «І.В. Сталін як теоретик марксизму-ленінізму»; «Внесок І.В. Сталіна в національно-державне будівництво СРСР»; «І.В. Сталін і Україна на переломному історичному етапі»; «Сталінський план вирішення продовольчої проблеми СРСР в дії»; «І.В. Сталін - як військовий стратег і організатор Перемоги над фашизмом».

У виступах і підсумках цього зібрання тих, хто нічого не забув і нічого не зрозумів, звичайно НЕ було названо фактів і визнаних в Україні та світі оцінок, що комуністичний тоталітарний режим 1917-1991 років в СРСР вчинив тяжкі злочини проти люд-

ства, в тому числі в Україні. А це повністю стосується діяльності Йосипа Сталіна.

Варто також нагадати постанову Апеляційного суду Києва від 13 січня 2010 року за кримінальною справою, порушеною за фактом вчинення геноциду в Україні в 1932-1933 роках. Там суд незалежної України визнав Сталіна злочинцем, який разом зі співучасниками «з метою придушення національно-визвольного руху в Україні та недопущення побудови і утвердження незалежної української держави, шляхом створення життєвих умов, розрахованих на фізичне винищення частини українців спланованим ними Голодомором 1932-1933 років, умисно організу-

вали геноцид частини української національної групи, внаслідок чого було знищено 3 млн. 941 тис. осіб, тобто безпосередньо вчинили злочин, передбачений ч. 1 ст. 442 Кримінального кодексу України».

А в повідомленні з конференції читаємо: «По завершенню заходу Перший секретар ЦК Компартії України П. М. Симоненко вручив пам'ятну медаль до 140-річчя І.В. Сталіна Солдатенку Валерію Федоровичу». Так, саме йому, доктору історичних наук, член-кореспонденту НАН України, Голові Українського інституту національної пам'яті в 2010-2011 роках, директору цього Інституту у 2011-2014 роках. Саме він, перебуваючи на згаданих державних посадах наполегливо запе-

речував, що Голодомор 1932-1933 року – геноцид українського народу. І не тільки це... Тож заслужено нагородили...

Отже, ця акція є пропагандою російського імперіалізму доби комуністичного тоталітарного режиму, вкладається у стратегію інформаційної війни російського агресора проти України.

Сергій БУТКО
Український інститут національної пам'яті
Чернівці

Компартия України заборонена судом

16 грудня 2015 Окружний адміністративний суд Києва завершив розгляд справи за позовом Міністерства юстиції до КПУ про заборону її діяльності. Суд задовольнив позов Міністерства юстиції у повному обсязі, заборонивши діяльність Комуністичної партії України.

КПУ подала апеляційну скаргу. Однак, Вищий адміністративний суд відмовив КПУ у відкритті касаційного провадження щодо оскарження висновку Мін'юсту, яким встановлено невідповідність КПУ ухваленому в 2015 році Закону про декомунізацію.

Квіти для ката: фанати Сталіна завалили букетами його могилу

У Москві до дня народження Сталіна його фанати знову принесли гори квітів до могили свого «героя» біля кремлівської стіни. Тим самим підтвердили висновки соціологів, що рейтинг Сталіна в Росії пригломшливо високий і навіть перевершив показники довіри до Путіна.

Крім російських комуністів-пенсіонерів, на акції були помічені молоді люди і навіть діти. Чим їх міг привабити влаштований Сталінін Великий терор, залишилося загадкою.

«Ватники марять Сталінін і Великим терором, мріють про розстріли і татори, з упевненістю, що вивозити до Сибіру і розстрілювати будуть не їх», констатує блогер Vitauskas у Twitter. «Кладовище цивілізації. У всьому світі люди несуть квіти жертвам сталінських репресій і тільки в Росії - їх головному кату. У цьому ГУЛАГу вже нічого не змінити», додав блогер.

У 2018 році шанувальники Сталіна поклали 13,5 тисячі червоних гвоздик до його могили. Але з'ясувалося, що квіти люди купували не за свій рахунок, а лише віднесли до постаменту централізовано привезені букети.

Слідчий комітет Білорусі відновив кримінальну справу щодо зникнення 20 років тому генерала Юрія Захаренка — лідера опозиції

Про це повідомив правозахисник Олег Волчек, котрий представляє інтереси родини Захаренка. Він отримав відповідне повідомлення з Слідчого комітету. Документ датований 18 грудня.

Двома днями раніше медіакомпанія «Deutsche Welle» («Німецька хвиля») оприлюднила

інтерв'ю з колишнім військовим білоруського підрозділу СОБР (який ще називало «ескадроном смерті») Юрієм Гаравським (на фото), в якому той зізнався в причетності до зникнення і вбивства Захаренка, а також колишнього голови Центрвирборчкому Білорусі Віктора Гончара і бізнесмена Анатолія Красовського (відповідно 7 травня і 16 вересня 1999 року). За словами Гаравського, всіх трьох застрелив командир СОБР Дмитро Павличенко. В даний час Гаравський знаходиться в одній з країн Західної Європи, домагаючись політичного притулку.

Сам Павличенко днями заперечував це звинувачення.

Після великого резонансу, який викликали ці заяви, після численних коментарів правозахисників Слідчий комітет змушений був відновити справу.

Олег Волчек вважає, що припинені справи про викрадення Анатолія Красовського і Дмитра Завадського також скоро будуть відновлені. Клопотання до Слідчого комітету про відновлення слідства подали родичі зниклих Світлана Завадська та Ірина Красовська 23 і 22 грудня відповідно.

7 травня 1999 року був викрадений і ймовірно убитий колишній міністр внутрішніх справ Білорусі, лідер опозиції генерал Юрій Захаренко (на фото).

16 вересня 1999 року зник безвісти колишній голова Центрвирборчкому і віце-спікер Верховної Ради Білорусі Віктор Гончар, який готував імпичмент Олександр Лукашенку, і друг Гончара бізнесмен Анатолій Красовський.

Вірші про Росію

Михайло Лермонтов, 1841р.

Прощай, немытая Россия,
Страна рабов, страна господ,
И вы, мундиры голубые,
И ты, им преданный народ.
Быть может, за стеной Кавказа
Сокроюсь от твоих пашей,
От их всевидящего глаза,
От их всеслышащих ушей.

Сергій Борщевський, 2014 р.

Прощай, невмигана Росіє,
Піди помийся врешті-решт:
Кров на руках твоїх плям'є,
Якою сходяв Будапешт.

Явила Польщі хижий норв,
Псевдозаступнице слов'ян,
Коли твій обер-кат Суворов
Карає на горло варшав'ян.

Грабунок маєш за звияту,
Підлота - твій природний стан.
Ти танки кидала на Прагу,
Ічкерію, Афганістан...

Тепер запрагла України,
Знов тягнеш нас у царство тьми.
Ти не пробачила провини,
Що гідні ми і вільні ми.

Звеш нас презирливо «укропи»,
Живеш без честі та стида,
Та ми є частиною Європи,
А ти споконвіків орда.

Прощай з царями і псарями,
Росіє ница та лиха.
Хай мур постане поміж нами!
Прощай навки. ПНХ!

Пряма мова

Про підсумки торішніх виборів і психологічну реабілітацію

«Непомірне захоплення переможців, які голосували за фаворита, все ще дає про себе знати. Але ще більше відчувається травма, пережита переможеними.

Ми отримали помітний прошарок громадян, які об'єктивно потребують психологічної реабілітації, але при цьому вважають себе найбільш розумною частиною суспільства.»

Михайло Дубінянський,
«Українська правда», 30. 12. 2019 р.
стаття «Рік [не]великого перелому».

Закордонне українство

Україна береже пам'ять українців, похованих у Чехії

Про це розповів 27 грудня на пресконференції з нагоди запуску першого електронного каталогу українських поховань та місць пам'яті в Чехії «Український меморіал» посол України в республіці Євген Перебийніс.

Своєрідним поштовхом у питанні з похованнями стала ситуація з могилою українського письменника Олександра Олеся в 2017 році, коли його останки довелося перевезти в Україну через те, що сплив строк оренди землі під його могилою.

За цей час вдалося «адаптувати» та реконструювати 36 місць української пам'яті, з яких 33 могили і 3 пам'ятники в Празі, Брні, Ліберці, Пардубицях та інших містах. Було заплачено за місце оренди землі, на якій вони розташовані, на 10 років наперед; власниками прав на утримання стали або українські організації, або посольство. Це дало, за чеськими законами, право робити реконструкцію.

Перебийніс висловив сподівання, що через 10 років Україна поновить права власності та продовжувати роботу це й надалі. Він подякував МЗС України за цю роботу.

У Чехословаччину у період між світовими війнами виїхали десятки тисяч українців, зокрема, воїнів УНР. Чехословаччина була найбільш активним місцем українського життя в Європі. Більшість емігрантів планували повернутися на Батьківщину та розбудувати свою державу, але багато з них померли в Чехословаччині, а сьогоднішня Чехія стала «найбільшим українським пантеоном в Європі».

Уже знайдені сотні могил як видатних українців, так і пересічних громадян. Але залишаються ще багато тих, які не упорядковані. Метою каталогу, як розповіли керівник громадської організації «Український меморіал» Ганна Величко та розробник сайту Роман Міщенко, є надання можливості побачити місцезнаходження могили, її зображення, знайти поховання безпосередньо на кладовищі.

Посол також розповів про задум поширити ініціативу на інші країни Європи, доповнювати каталог. Він закликав українські громади в Чехії та інших країнах долучитися: якщо хтось дізнався про могилу людини з українським прізвищем, поінформувати про це адміністраторів сайту.

Фестиваль колядок у Вінніпезі

14 і 15 грудня в місті Вінніпег, Канада, пройшов щорічний фестиваль колядок «Музика нас об'єднує». Під купол Української католицької митрополітичної катедрі Святих Володимира й Ольги зметнулися чудесні мелодії колядок, щедринок, різдвяних народних пісень у виконанні хорових колективів імені О. Кошиця та хору «Joie de Vivre».

Фестиваль продовжив традиції хорового мистецтва, закладені тут знаменитим Олександром Кошицем.

Саме Вінніпег прийняв у свої обійми Великого Маестро Олександра Кошиця, коли в 1940-х роках він став нікому не потрібним в Америці.

Саме у Вінніпезі під впливом Кошиця розпочав свою діяльність відомий молодий диригент Володимир Климків, який в 1951 році очолював Хор молоді Українського Національного Об'єднання, організований в 1946 році Галиною Хам. У 1967 році хор змінив назву на хор ім. О. Кошиця, і В. Климків керував ним до 1990 року. У 1992 році канадський хор став лауреатом Національної премії України ім. Тараса Шевченка.

Саме у цьому чудовому канадському місті провінції Манітоба, де велика українська громада, було започатковано знаменитий «Фестиваль Колядок». Він був організований понад двадцять років тому Володимиром Климківим.

Професійні хори в Канаді були організовані українською діаспорою ще на початку 19 сторіччя; центром хорового

мистецтва став Вінніпег. У репертуарах капел звучали українські народні пісні в обробці М. Лисенка, П. Лещинського, Ф. Колесси та інших.

Володимир Климків народився 3 жовтня 1926 року в селі Саранчуки Бережанського району Тернопільської області, відомого своєю героїчною національно-визвольною боротьбою. У 1928 році його батьки емігрували до Канади. Кошиць, його дружина Тетяна та доктор Павло Маценко сприяли захопленню Климківа українською музикою. З Хором молоді УНО він провів тисячі виступів по всій Канаді та інших континентах, а також здійснив чотири поїздки в Україну.

Помер Климків 4 грудня 2000 року у Вінніпезі.

Бліц-інформ

Польща: Активатор бізнесу для українців

Польща – це країна для амбітних людей, тут здійснюються мрії. Якщо ви вже давно плануєте відкрити власний бізнес, то ця країна ідеально підходить для Вас. Ваші амбіції пов'язані з отриманням гарної освіти? Вам знову ж пряма дорога до Польщі.

Легальне перебування – справа простіше простого, тут Ви отримуєте розуміння та допомогу зі сторони працівників різних інстанцій. В будь якій ситуації Ви зможете знайти пристойну роботу. В Польщі навіть без освіти Ви знайдете власне місце та комфорт для себе та своєї родини.

Ми – це компанія, яка завзято та енергійно допоможе Вам досягти успіху.

Заснування компанії. Ми РАЗОМ пройдемо через процес створення компанії. А також заповнимо всі документи та організуємо зустріч з нотаріусом та бухгалтером.

Легалізація перебування. Ви шукаєте надійного партнера в Польщі, який допоможе Вам легалізувати Ваше перебування (legalizacja roboty)? Ви не хочете витратити свій час в чергах та заповнювати заяви? Ви не знаєте, що потрібно зробити для подання заяви? Ви потрапили в потрібне місце!

Працевлаштування. Ми допоможемо Вам знайти бажану роботу, а роботодавцеві – співробітників з відповідними кваліфікаціями

Страховання. Ми надамо Вам інструмент фінансового захисту. За допомогою страхування убезпечуйте найцінніше, що Ви маєте.

Дофінансування від ЄС. Ми знайдемо для Вас сприятливе джерело фінансової підтримки, проведемо аналіз ринку та займемося пошуком дофінансування.

Контакти:
Rynek 26/14 (I pietro), Przemysl 37-700, тел. 536 248 958.

biuro@aktywatorbiznesu.com
www.aktywatorbiznesu.com
Перемишль, Республіка Польща, Площа Ринок, 26/14.

Безкоштовне навчання для українців у Польщі

З кожним роком збільшується кількість бажаних навчатися за кордоном, але, на жаль, далеко не кожен може собі це дозволити.

Ми хочемо повідомити Вам чудову новину!!! Величезна кількість Вищих навчальних закладів Польщі готові прийняти саме Вас на БЕЗКОШТОВНЕ навчання.

Зателефонуйте до нас та дізнайтеся деталі.

Номер: +480 536 248 958 (Viber).

Чотирьом населеним пунктам Польщі повернуто статус міст

1 січня чотирьом населеним пунктам Польщі повернуто міський статус, яким вони володіли ще в XIX сторіччі. Це Червінськ у Мазовецькому воєводстві на сході країни, Лютув і Пйонтек у Лодзькому, Клімонтув у Свентокшиському. Вони колись уже мали статус міста, але втратили його рішенням влади Російської імперії (до якої належали) за допомогою учасникам повстання 1863-1864 років.

Таким чином, кількість міст у Польщі з 1 січня зросла до 944. Щоб отримати статус міста в Польщі, треба мати міську архітектуру та не менше 2 тисяч населення, більша частина якого не займається сільським господарством.

Американка встановила рекорд перебування в космосі

Американська астронавтка Христина Кох встановила новий жіночий рекорд із тривалості перебування в космосі. Станом на 29 грудня вона провела на орбіті 289 днів, побивши на добу рекорд співвітчизниці Пеггі Вілсон.

Очікується, що Кох проведе на борту МКС у цілому 328 днів, майже 11 місяців.

Праця «Просвіти» на Півдні України

Просвітяни на півдні України працюють не в найкращих умовах щодо закону про українську мову, але вони не розчаровуються, і згодом їх зусилля дають позитивні наслідки.

В Запоріжжі просвітяни під проводом Анатолія Ажажи сходяться щосуботи, де читають лекції, дивляться відеозаписи Ірини Фаріон та Марка Стеха і працюють із школами стосовно національно-патріотичного виховання. Адміністратори шкіл не завжди співпрацюють з вимогами, але прогрес є! Невтомна праця просвітян таки пробуджує людей до боротьби. Просвітяни містечка Більмах відважились видати газету «Вісник Більмацького краю» і це їм вдалося. Просвітяни Запоріжжя також видали книгу Василя Федина про поета Василя Діденка (з поміччю ТУМ) і готують до друку другу книгу.

Голова «Просвіти» Миколаївщини письменник Олександр Мачула повідомив про відновлення просвітянської праці, яка була занепада на якийсь час. Головна мета під сучасну пору є якомога найшвидше виправити в обласному центрі критичну ситуацію з використанням української мови у всіх сферах життя.

Олег Олексюк, голова Херсонської «Просвіти», повідомляє про нові видання Видавничого центру, а саме «Сім кольорів мого життя» Катерини Марчук та другий том «Пригоди природи» Валентини Наунич. Також висловлює подяку за стипендію від ТУМ для Оксани Олексюк на студії в Миколаївській філії Київського Національного університету культури і мистецтва. Просвітяни Херсону активно працюють з молоддю в ділянці української мови і культури.

Товариство Української Мови ім. Шевченка (ТУМ-США) бажає просвітянам на півдні України якнайкращих успіхів у їхній праці на користь українського народу і української держави.

Віра БОДНАРУК,
професор, голова ТУМ (США)

Іноземці отримують в Німеччині за рік близько 13 млрд євро допомоги

У порівнянні з 2007 роком виплати допомоги безробітним іноземцям зросли в Німеччині більш ніж удвічі. Так, у 2018 році ці виплати склали 12,9 млрд євро. З вересня 2018 року по серпень 2019 року сума цих виплат склала 12,62 млрд євро.

Близько двох мільйонів іноземців, що мешкають у Німеччині, мали право отримувати цей вид соціальної допомоги. У 2007 році ця цифра становила 1,3 млн.

У той же час кількість німців, які отримують допомогу по безробіттю, за той же період скоротилася з 5,8 млн до 3,4 млн осіб. Якщо в 2007 році безробітним німцям було сумарно виплачено майже 36,6 млрд євро, то в період з вересня 2018 по серпень 2019 року цей показник становив 34,9 млрд євро

Громадяни яких же країн отримують найбільше виплат? Громадяни інших країн Євросоюзу з вересня 2018 по серпень 2019 року одержали 2,4 млрд євро, громадяни з восьми основних країн походження біженців - 6,1 млрд євро. З 2010 до 2018 року найбільше число біженців прибуло в ФРН з Сирії, Афганістану, Іраку, Ірану, Еритреї, Нігерії, Сомалі та Туреччини. Зокрема, мігранти з Сирії отримали в Німеччині з вересня 2018 по серпень 2019 року виплати допомоги з безробіття на суму в 3,6 млн євро, вихідці з Іраку - на 840 млн євро, з Афганістану - на 810 млн євро.

Особи, які отримали в Німеччині статус біженця і не мають роботи, мають право на одержання допомоги по безробіттю. На таку ж допомогу мають право особи, які заробляють недостатньо для існування.

У Швейцарії закрили першу АЕС у рамках відмови від атомної енергії

У Швейцарії 20 грудня закрили атомну електростанцію Мюленберг у рамках відмови від використання атомної енергетики. Електростанція працювала 47 років. Процес деактивування її реактора зайняв 3 секунди.

Це перший із швейцарських ядерних реакторів, які були виведені із експлуатації. У країні лишилось три АЕС із чотирма реакторами.

Відмовитись від ядерної енергетики швейцарці вирішили під час референдуму у 2017 році.

Поета з Китаю переслідують за рідну уйгурську мову

Абдуveli Аюп — активіст уйгурської мови, лінгвіст, письменник з регіону Сінцзян на північному заході Китаю.

Він навчався на лінгвіста у Пекіні. Після цього повернувся у Сінцзян і почав засновувати школи, у яких викладали уйгурську, оскільки був занепокоєний тим, що в школах цю мову витісняє мандаринська.

У серпні 2013 року пана Абдуveli арештували державні органи і звинуватили у зв'язках із сепаратистами та уйгурськими терористами. Його затримали на 15 місяців.

Після ув'язнення лишатися у Сінцзяні йому було неможливо, тож Абдуveli спочатку поїхав до Туреччини, а згодом до Бергена у Норвегії.

Зараз він пише вірші на підтримку уйгурського народу, для привернення уваги міжнародної громадськості до мільйона уйгурів, яких китайська влада утримує у так званих «таборах для перевиховання».

Американець відбуває довічне ув'язнення за крадіжку 9-ти доларів, бо це був його четвертий злочин

Житель штату Алабама Уіллі Сіммонс народився в бідній сім'ї, будучи підлітком, почав вживати наркотики.

Він був тричі судимий за розкрадання майна і купівлю краденого.

У 1982 році 25-річний Сіммонс вкрав гаманець, в якому було всього дев'ять доларів. Оскільки у чоловіка вже були три судимості, його судили за чинним в Алабамі «законом трьох помилок». Згідно з цим законом, зловмисники, які мають більше трьох правопорушень, можуть отримати тривалий термін тюремного ув'язнення. Тому Сіммонс отримав довічний термін без права на умовно-дострокове звільнення.

Зараз 62-річний Сіммонс відсидів уже майже 38 років з того вироку. Він кілька разів подавав касаційні скарги на свій вирок, але всі вони були відхилені.

Футбольна панорама

6-й «Золотий м'яч»
Ліонеля Мессі

Форвард і капітан іспанської «Барселони» та збірної Аргентини Ліонель Мессі став володарем «Золотого м'яча» за 2019 рік – нагороду кращому футболісту світу за версією паризького журналу «Франс Футбол». Цей конкурс журнал проводить уже 64 роки, опитуванням фахівців спортивних журна-

лістів світу. Спершу визначали кращого футболіста Європи, а останнім часом — кращого у світі.

10 років на футбольному троні царювали Мессі, а також форвард збірної Португалії Кріштіану Роналду. Він здобув «Золотий м'яч» у 2008 році, виступаючи за англійський «Манчестер Юнайтед». Потім Мессі встановив феноменальний результат — 4 «Золоті м'ячі» поспіль. Цим самим спершу повторив, а потім перекинув рекорд французького Мішеля Платіні, котрий у 1984—1986 роках здобув три відзнаки поспіль. Тричі відзначалися також голландці Йохан Кройф та Марко ван Бастен, але не поспіль.

В наступні роки Роналду наздоганяв свого конкурента, здобувши 4 нагороди, вже виступаючи за мадридський «Реал». І на 2017 рік у нього й Мессі стало по 5 нагород. У 2018 році ця гегемонія була нарешті перервана: «Золотим м'ячем» був відзначений півзахисник мадридського «Реалу» Лука Модрич. Капітан збірної Хорватії вперше в її історії пробився з нею у фінал чемпіонату світу, де хорвати програли новим чемпіонам — Франції, але в здобутті титулу віце-чемпіонів світу велика заслуга Модрича.

Роналду ж позаторік перейшов до італійського «Ювентуса». І програв своєму одвічному конкуренту Мессі в гонці за нагороду.

Тепер 32-річний аргентинець, на 2 роки молодший Роналду, знову світовий рекордсмен — 6 «Золотих м'ячів».

Інші лауреати
футбольного року

Окрім «Золотого м'яча», на церемонії в Парижі 2 грудня відзначено інших лауреатів футбольного 2019 року.

Друге місце в конкурсі і «Срібний м'яч» отримав захисник англійського «Ліверпуля» і збірної Нідерландів Вірджил ван Дейк, котрий з командою виграв торік Лігу чемпіонів Європи. Роналду здобув «Бронзовий м'яч».

«Золотий м'яч» у жінок отримала капітан збірної США Меган Рапіноу, яка того року разом з командою виграла чемпіонат світу.

Приз імені Льва Яшина кращому воротареві року здобув Аліссон Беккер, голкіпер «Ліверпуля» і збірної Бразилії.

Кращий молодий гравець, приз імені французького Раймона Копа, — голландець Маттейс де Ліфт («Ювентус»).

Кращий тренер — Юрген Клопп, німецький наставник виграв з «Ліверпулем» Лігу чемпіонів.

Збірна ФІФА (Всесвітньої федерації футболу) 2019 року така.

Воротар Аліссон Беккер, захисники — Серхіо Рамос і Марсело («Реал»), Маттейс де Ліфт, Вірджил ван Дейк, півзахисники — Френкі де Йонг («Барселона», Нідерланди), Лука Модрич, нападники — Мессі, Роналду, Кіліан Мбаппе («Парі Сен-Жермен», Франція).

Роберт Левандовський — кращий бомбардир Європи 2019 року

Як і в конкурсі на «Золотий м'яч», в цьому змаганні також визначається переможець календарного року. Хоч в більшості країн чемпіонати, як і єврокубки, розігруються за формулою «осінь — весна», але при визначенні кращих бомбардирів брали результати весняної частини сезону 2018—2019 років та першої частини сезону 2019—2020 років. Також враховано виступи за збірні. Ось перша трійка бомбардирів (забито м'ячів).

- 54 голи — Левандовський («Баварія», збірна Польщі).
- 50 — Мессі.
- 44 — Мбаппе.
- 39 голів забив Роналду, котрий зайняв 6 місце.

Мессі може побити
«вічний» рекорд Пеле

Легендарний бразилець Пеле в складі «Сантоса» забив 643 голи і вже не одне десятиліття утримує рекорд світового футболу за кількістю голів у складі однієї команди.

Однак уже в 2020 році, ймовірно, цей рекорд зуміє побити Ліонель Мессі.

Після 2019 року форвард дістався до показника в 618 м'ячів у офіційних матчах за «Барселону». А лише за цю команду всю кар'єру виступає кращий футболіст сучасності. Мессі забив 432 голи в чемпіонаті Іспанії, 51 в Кубку та 13 в Суперкубку країни, 5 на клубному чемпіонаті світу, 3 в європейському Суперкубку, 114 в Лізі чемпіонів Європи.

Поет з України та інші митці,
які впливали на світ у 2019 році

Протягом року «Культурний фронт» Всесвітньої служби ВВС спілкувався із митцями, чия творчість впливала на ситуацію у світі. Кожен із них через свої роботи показує індивідуальність, представляє себе і свій народ, змінюючи наше уявлення про країни їхнього походження.

Саліф Кейта,
музикант з Малі

Його називають «Золотим голосом Африки», але життя музиканта було сповнене труднощів та забобонів. Саліф народився з альбінізмом, і через це його вислали з громади, адже білий колір шкіри там сприймали як символ нещастя.

Саліф знайшов своє місце у світі завдяки музиці. Протягом усієї кар'єри виступав за права людей-альбіносів. У 2005 році він заснував глобальний фонд Саліфа Кейти, щоб інформувати суспільство про цю особливість.

Зараз йому 70 років, і він продовжує бути музикантом і активістом. 2019 року Саліф випустив свій 14-й альбом «Un Autre Blanc» (Інший

білий), який, за його словами, стане останнім.

Мон Лаферте,
співачка з Чилі

У жовтні понад мільйон людей вийшли на вулиці Чилі, щоб закликати уряд вирішити проблему економічної нерівності. В авангарді протестів виступили артисти, зокрема співачка, що отримала престижну музичну премію «Греммі», Мон Лаферте.

Мон зростала у бідній родині у прибережному місті Вінья-дель-Мар, у 13 років кинула школу, щоб працювати і допомагати матері. Слава прийшла до неї після участі у телевізійному співочому конкурсі у 2003 році.

2019 року вона брала участь у ініціативі музикантів, які разом із юристами та психологами їздили до бідних районів, щоб допомогти незахищеним верствам населення. На червоній доріжці латинської премії «Греммі» вона влаштувала одиночний протест проти порушень прав людини у Чилі.

Ілля Камінський,
поет з України

У 2019 році Ілля випустив надзвичайну збірку поезій «Республіка глухих» — про розстріл глухого хлопця на окупованій території країни. Це пристрасна оповідь, більше схожа на драму.

Ілля народився у Одесі. Хоча хлопець майже повністю втратив слух у чотири роки, перший слуховий апарат він отримав лише у 16. У 1993 році його родина отримала політичний притулок у США, а після смерті батька в 1994 році Ілля почав писати вірші англійською мовою. У своїх ліричних творах він розглядає природу тиші, а також те, що означає справді бути почутим.

Бахара Голестані,
акторка з Афганістану

Шлях з Кабула до Голлівуда проходять не так багато людей, але саме

така подорож визначила життя американсько-афганської акторки Бахари Голестані.

Вона втекла з Афганістану, коли владу в країні захопили таліби. Її родина спочатку шукала притулку в Росії, а потім у США. Зараз вона — зірка популярного американського телесеріалу «Це ми» (кадр — на фото). У ньому вона грає лікарку-афганку, яка захищає свою сім'ю під час конфлікту в Афганістані.

Коміки-аборигени
з Австралії

Спочатку ми змушували їх сміятися, а потім — думати. Це філософія австралійської комедійної групи Aboriginal Comedy All Stars.

Учасники групи — Кевін Кропінсьері, Стеф Тісделл (на фото) та Енді Сондерс — розповідають особисті історії на тлі країни, щоб створити жорстку, оригінальну та веселу комедію. Вони не бояться піднімати питання расизму, колоніалізму та знищення корінних громад Австралії.

40 років тому Радянський Союз увів
війська в Афганістан — війна триває досі

25 грудня 1979 року так званий «обмежений контингент радянських військ» висадився в Афганістані на лавищах Кабула, Баграма і Кандагара. Приводом для вторгнення стало бажання тогочасного керівництва Кремля змінити очільника Афганістану — Аміна. Це поглибило протистояння всередині країни, яке переросло в громадянську війну, що триває досі.

У вересні 1979 тогочасний прем'єр-міністр Демократичної республіки Афганістан Таракі відвідав із офіційним візитом СРСР й за усталеною у ті часі між «комуністичними лідерами» звичкою — розцілювався із генеральним секретарем Компартії Радянського Союзу Леонідом Брежнєвим.

Але при поверненні до Кабула, Таракі був заарештований і убитий ще більш «лівим» своїм однопартійцем — Аміном. Амін жорстоко розправлявся з усіма, хто не хотів визнавати його владу. Проти нього у різних провінціях почалися виступи. Амін звернувся до СРСР із закликом допомогти йому «утримати лад в країні».

У грудні 1979 тогочасний керівник КДБ СРСР Юрій Андропов надіслав Брежнєву листа, в якому запропонував ввести радянські війська в Афганістан, а от самого Аміна не підтримати, а навпаки — замінити на лояльнішого Бабрака Кармала.

25 грудня 1979 року, коли християни в усьому світі відзначали Різдво, розпочалося вторгнення СРСР в Афганістан, яке Кремль назвав «введенням обмеженого контингенту радянських військ у ДРА на підтримку дружнього аф-

ганського народу».

Спецпідрозділи ГРУ і КДБ взяли штурмом палац Аміна. Бій тривав добу. В результаті Амін був убитий. Загинуло також двоє його дітей. Нападники втратили керівника операції — полковника Бояринова, 5 офіцерів спецназу КДБ, 6 військових і 9 десантників, а з іншого боку, за деякими даними, загинуло кілька сотень вірних Аміну афганських воєнків.

Це ще більше розхитало ситуацію в країні і військове угруповання СРСР виявилось втягнутим у громадянську війну.

Між армією уряду ДРА, який очолював ставленник СРСР Кармаль, і озброєною опозицією — моджахедами («душмани») розгорілася боротьба за контроль над Афганістаном.

Підтримку моджахедам надавали військові фахівці США і низка європейських країн-членів НАТО, а також пакистанські спецслужби. Радянський контингент воював на стороні сил Кармала.

Участь громадян Радянського Союзу у війні в Афганістані замовчувала-

ся комуністичною владою. Про це відкрито ніде не говорили, але приховати загибель солдатів строкової служби у далекій країні було неможливо. На похорони молодих хлопців, яких привозили на батьківщину у запаєних цинкових трунах, приходило багато людей.

Ті, хто повернувся після «служби в Афганістані» додому, хоч і підписували документи «про нерозголошення», однак з часом почали розповідати де вони були і що там довелося пережити. У народі їх назвали «афганцями», а радянська влада — «воїнами-інтернаціоналістами».

Офіційно кажуть про 14 427 загиблих військовослужбовців за час «афганської війни СРСР» — від 25 грудня 1979 до 15 лютого 1989 року.

Незалежні ж дослідники називають у десятки разів більші цифри поранених і убитих.

За етнічним походженням, із «обмеженого контингенту радянських військ» в Афганістані найбільше загинуло росіян, українців та узбеків.

Багато «афганців» померли через деякий час від ускладнень після поранень і контузій, багато страждало від посттравматичного синдрому та депресій.

Ірина ШТОГРІН
Радіо Свобода 25. 12. 2019

За даними ООН, в останні десять років в Афганістані внаслідок збройних конфліктів було вбито і поранено понад 100 тисяч людей. Лише з 1 липня по 30 вересня 2019 року було вбито 1174 і поранено 3139 мешканців.

Історія: цікаві й маловідомі факти

Все про слов'ян

Слов'яни — індоєвропейські племена, які населяють Європу близько 2 тисяч років.

Вчені досі не знають, як з'явилися слов'яни: прийшли разом з гунами, зародилися у басейні Дунаю або в Придніпров'ї.

Від 300 до 350 мільйонів осіб — чисельність слов'ян у XXI ст.

П'ята частина території Європи заселена слов'янами.

Поділ на західних, східних і південних слов'ян відбувся у другій половині I тисячоліття н.е.

Язичництво слов'ян має чимало спільного з віруваннями індусів. Місцеві племена так само практикували кремацію і посилали дарунки рахаманам (брахманам) за течією ріки.

Єдина релігійна книга слов'ян-язичників — Велесова книга, досі не знайдена. Деякі вчені взагалі не визнають факт її існування.

Рай в уявленні слов'ян був краєм теплої погоди, куди відлітають на зимівлю птахи. Окрім назв «ирій, вирій» про нього також говорили «тридесяте царство». Герої народних казок доходили, зазвичай, не далі «тридев'ятого».

Пекло в слов'янському світогляді — край холоду і темряви. Земля у ньому настільки тверда й холодна, що на ній не зростає жоден урожай.

Смерть не означала припинення існування. Духи померлих

предків постійно перебували поруч з живими. Тіла ховали просто на подвір'ї. Для покійних залишали окремі горщики з частуванням на свята.

«Підозрілих небіжчиків», яких не чекали в гості на частування, ховали на перехресті доріг або дець у болоті, якомога далі від дому. До таких відносили подорожніх, самогубців і дітей.

Рахаманський Великдень — слов'янський звичай пускати за течією крашанки, щоб ті допливли до предків у вирій.

Сонце в уявленні давніх слов'ян народжується і вмирає щороку. Дитинство воно проводить під іменем Коляда, далі зростає до Ярила, з тим Купала і старезного зимового Світовіда.

Весілля у слов'ян справляли в пору весняного рівнодення, літнього і осіннього сонцестояння.

«Гарна як засватана» - приказка, що впливає зі слов'янського звичаю прикрашати дівчину, яку засватали, вінком і стрічками. У цьому святковому вигляді вона повинна була ходити аж до дня весілля.

Не всі молоді слов'яни сватали собі наречену, як годиться. Деякі викрадали вподобану дівчину: якщо батько чи брати не могли знайти її протягом доби, то були зобов'язані погодитись на шлюб.

Окрім як «засватати» або

«вкрасти», слов'янську наречену можна було «купити» і «привести». Купували дівчат за «віно» - матеріальне відшкодування батькам за робочі руки, які забирають із сім'ї. Приводили (попередньо вкравши, купивши або підмовивши на втечу) з чужих сіл або й далеких країв.

Слов'янська дівчина мала право засилати сватів до парубка, з яким довго зустрічалась і була вагітною від нього. На відміну від традиційного сватання, де свати приходять від хлопця, відкараскатись «гарбузом» він уже не мав права.

Так званий «пробний шлюб» інколи траплявся на слов'янських вечорницях. Якщо дівчина вагітніла від парубка, з яким її раніше не бачили разом, засилати сватів було марною справою...

Покритка — так давні українці називали дівчину, що народжувала без шлюбу. На знак суспільної зне-

ваги їй примусово обстригали коси й покривали хусткою.

Імена своїх новонароджених дітей слов'яни приховували від чужих людей — щоб не наврочили.

Дитячий вік у слов'ян поділявся на такі періоди: баяння (колисання) - до 2 років, пестування (виховання) - до 5, вік першої праці — до 7, отроцтво — до 12.

Давні слов'яни мешкали у напівземлянках і курних хатах.

Піч — найважливіший елемент слов'янського дому. Якщо хата згоріла, то піч переносили на інше місце і будували навколо неї нову домівку.

Каша — основа слов'янського раціону. Хоча вариво із зілля, пізніше назване «борщем» теж має півторатисячну історію.

Хліб ранні слов'яни пекли без закваски, у вигляді прісних коржів. Кисле тісто почали мисити лише в середині 8 століття.

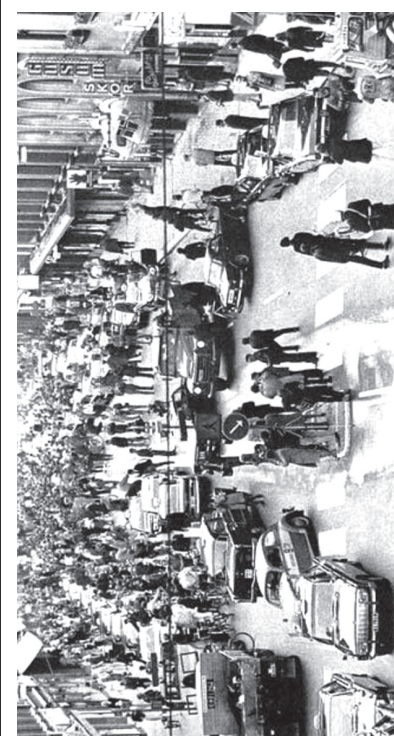
Фотокалейдоскоп

Перший мерседес.

Британські сапери вчаться наосліп знешкоджувати міни, щоб могли робити це в темряві. 1943 рік.

Стокгольм. Перший день після зміни у Швеції лівостороннього руху на правосторонній. 3 вересня 1967 року.

Вечеря у ресторані «Вікна у світ» Всесвітнього торгового центру (Північна вежа). Нью-Йорк, 1993 рік. Обидві ці вежі, разом з тисячами людей, будуть знищені при терористичному акті 11 вересня 2001 року, коли терористи, захопивши пасажирські літаки, спрямували їх на вежі.

Террі Савчук: «людина 600 шрамів»

28 грудня минуло 90 років з дня народження видатного канадського хокеїста українського походження Террі Савчука. Він вважається одним з найкращих хокейних голкіперів XX століття. Хоча йому й вдалося побувати у променах слави, але доля не була прихильна до нього.

Террі Савчук був третім сином українського емігрантського подружжя Луї та Анни (дівооче прізвище Масляк) Савчуків, що проживали у робітничому передмісті Вінніпега, Канада. Його хрещено Тарасом, але в документі про народження записано — Террі.

Уже народившись в 1929 році в робітничій сім'ї в приміському селищі Вінніпегу, малюк почав пізнавати всі «принади» своєї трагічної долі. У нього виявили вроджене захворювання спини, і він лише з великими зусиллями міг випрямляти в повен зріст. Після того, як ще зовсім юний Тарас зламав собі руку, а боячись батькових повчань, нічого не сказав нікому, йому не була надана кваліфікована допомога, внаслідок чого його права рука була суттєво коротша за ліву.

До занять хокеєм його залучив брат Микола (Майк), який почав успішно виступати за місцеву спортивну команду.

1940-ті роки були важкими для робітничої сім'ї Савчуків, батько працював на будівництві, і сини долучалися до роботи. Террі у свої 14 років працював в одній з пекарень Вінніпегу. Хоч йому подобалися різні види спорту, проте найбільше вдавалися хокей, канадське регбі та бейсбол.

Продовжилася чорна смуга в сім'ї. В Террі помирають його два брати — старший і молодший, а на додачу до цього — падіння батька з риштування на будові, що призвело до інвалідності. Щоб прогодувати родину, Террі переходить грати в хокейні команди, адже заробітна плата була вища ніж у бейсболі.

У 17-річному віці, виступаючи

за хокейну команду «Омаха Найтс», Савчук отримав травму ока від шайби. Око було врятоване, але все ж зір не відновився повною мірою.

В 1949 році Террі дебютує в найсильнішому хокейному турнірі Північної Америки — Національній хокейній лізі (НХЛ), захищаючи кольори «Детройт Ред-Вінгс». Він, як ніхто інший, працював до останнього на тренуваннях і ніколи не беріг себе у грі. Принципово не використовував захисну маску на обличчі. Вважав, що маски вгають боягузи.

Одного разу в матчі суперник перерізав Террі ковзаном всі сухожилля на лівій руці, але він дограв до кінця матчу.

В сезонах 1951-1954 рр. Савчук у складі «Детройта» стає володарем Кубка Стенлі — найголовнішої нагороди НХЛ.

У 1954 році Террі потрапив у страшну автомобільну катастрофу і переломав ребра та порвав легені. Та вже наступного року він вкотре завойовує Кубок Стенлі в складі «Детройта».

Невдовзі Савчук переживає чергове потрясіння: керівництво «Детройта» вирішило дорого його продати до «Бостон Брюїнз» без його згоди. В новому клубі через деякий час у нього виявили тяжку недугу — мононуклеоз — гостре інфекційне захворювання крові. Часті сварки з новими одноклубниками, розлучення з дружиною, підірвали його емоційний стан. Відчайдушна боротьба з тяжкою недугою відібрала у мужньої людини і без того підірвані фізичні та моральні сили — Террі запив.

Він полишає хокей і починає свою «бізнесову кар'єру», тільки успіху не зазнав. Навіть у бармени пішов, де, за його словами, «більше сам випивав, аніж продавав». І в 1957 році Террі повертається в хокей у свою улюблену команду «Детройт Ред-Вінгс». Повернення на ковзанку — головне для нього досягнення. І не суттєво, що травми й надалі діють, нові пошкодження

не додають здоров'я, але він грає в хокей.

В період з 1957 по 1964 роки Террі Савчук проводив за свій клуб у кожному сезоні не менше 60 ігор. Це були для команди не настільки вдали роки, як на початку 50-х, але саме для Террі це був успішний період, адже йому доводилося грати з набагато ослабленим складом, навчаючи хокейного розуму молодих гравців. Террі, як досвідчений ветеран, крім воротарських функцій, переїмався й виховними. Команда з посереднього грою тричі побувала у фіналах Кубка Стенлі, і в цьому була найбільша заслуга Террі, котрий деякі ігри стояв на уколах, відбиваючи по 30-40 ударів суперника.

В 1964 році після успішного сезону Савчук переходить до «Торонто Мейпл Ліфс». В складі «кленових листків» в 1967 р. востаннє в кар'єрі стає володарем Кубка Стенлі. 1969 року повертається до рідного «Детройту», але гра «червоних крил» була доволі слабкою.

В цей період, через сварки з дружиною та гравцями команди, Террі не витримував важкого емоційного стану, впадав у депресію та запивав, що призвело до остаточної розлуки з сім'єю та напружених стосунків в колективі. Тому Террі, відмучившись рік, перейшов до «Нью-Йорк Рейнджерс».

Террі знову розпочав тренування, почав відновлюватися емоційно. Ще раз він поїхав у Детройт налагоджувати стосунки з дружиною та дітьми, але дружина не піддалася на умовляння. Повернувшись до Нью-Йорка, Савчук став емоційніший, що й стало в пригоді команді: на емоціях Террі творив дива, захищаючи ворота «рейнджерів».

На превеликий жаль, прикрий випадок призвів до смерті легендарного хокеїста. Після закінчення сезону 1969-1970 Савчук та його товариш по команді «Нью-Йорк Рейнджерс» Рон Стюарт, обидва на добром підпитку, посварилися через витрати на дім, який вони винайма-

ли удвох в Лонг-Айленді. Під час бійки Савчук отримав серйозні пошкодження внутрішніх органів. У госпіталі йому видалили жовчний міхур. Потім була виявлена кровотеча пошкодженої печінки. Савчук сказав слідчому поліції, що він перебирає на себе повну відповідальність за випадок. В Нью-Йоркській лікарні в Манхеттені йому була зроблена ще одна операція на печінці. Після неї він так і не оговтався і незабаром помер 31 травня 1970 у віці 40 років.

За 21 сезон в НХЛ Савчук близько ста разів бував під скальпелем, і в більшості випадків йому зашивали обличчя, на якому залишилася велика кількість шрамів, за що він і отримав прізвисько «Людина 600 шрамів». Вболівальники цінували його гру і дружньо через його українське походження називали «Юкі».

В 2019 році до 90-річчя Террі Савчука вийшов біографічний художній фільм канадського виробництва «Воротар», в якому відображено віхи життя легендарного голкіпера.

Террі Савчук своїм унікальним життям довів безмежність людських можливостей і велич душі. Не злічити отриманих ним на льоду і за його межами травм, і все ж він завжди піднімався, що притаманне дуже небагатьом.

Олександр МОЛИБОГА
с. Анисів Чернігівського району

Механізм капітуляції: історична ретроспектива

Як руйнувався український державний проект XVII–XVIII століть

Коли ми говоримо про капітуляцію України перед Росією, то уявляємо це собі як якусь знакову подію, бодай навіть трагічну. В уяві простого обивателя постає картинка з якимись відкритими меморандумами або ж, навіпаки, закритими протоколами, бурхливою дипломатичною діяльністю і (не виключено) воєнними діями. Через те багато хто недооцінює загрози самого капітуляційного процесу, який може розтягнутися на довгі роки, навіть на десятиліття, коли кожне окреме рішення не буде критичним, але їхня сукупність, системність та послідовність спричинять цілковиту руйнацію українських інституцій (не тільки державних, а й громадських і культурних). Це щось на зразок китайської смерті «тисячі порізів», але в масштабах усього державно-національного тіла. Світ навіть не помітить втрати Україною суб'єктності не тільки як держави, а й як території. І такі прецеденти в історії України вже були.

1657 рік. Помирає Богдан Хмельницький. Гетьманська держава в дуже складному геополітичному становищі, але вона є. У неї є територія, є достатньо велике й добре організоване військо, є більш-менш сформований апарат влади в центрі й на місцях, є сак-так розроблена система оподаткування та економічної діяльності, є численні зовнішньополітичні зв'язки. Себто умови для старту не дуже добрі, але й не найгірші. До часу повної інкорпорації Гетьманщини в державне тіло Російської імперії залишилося близько 140 років.

Тут можна багато писати і про внутрішні особці, які були **головним чинником** втрати суб'єктності Гетьманщиною, і про «проклятий геополітичний трикутник» Московії, Речі Посполитої та Османської Порту, у який потрапила молода Українська держава. Але в цій статті я зосереджуся виключно **на політиці Московії** (відтак Російської імперії), яка дала їй змогу повністю розчинити українські землі у своєму великодержавному тілі.

1654 рік. Переяславська угода. Гетьманщина стає союзником Московії у війні проти Речі Посполитої. Березневі статті засвідчують **цілковиту самостійність Гетьманщини у внутрішній політиці та певні союзницькі зобов'язання й обмеження у зовнішній**.

1657–1659 роки. Підбивна діяльність Московії проти гетьмана Івана Виговського, який провадив самостійницьку політику, вступив у війну з Московією та завдав поразки її війську під Конотопом. Виговського усунуто **силами самої ж козацької старшини**.

1659 рік. Нова Переяславська угода, цього разу з Юрком Хмельницьким. Гетьманові заборонено самостійно вести зовнішню політику, а також призначати й усувати полковників без згоди царя, натомість він зобов'язаний відряджати козацьке військо на першу вимогу у випадку війни з поляками чи турками. Козакам заборонено самостійно переобирати гетьмана. Московські гарнізо-

ни розквартиривуються в п'яти містах України.

1663 і 1665 роки. Гетьман Брюховецький підписує спочатку Батуринські, а потім Московські статті. Згідно з ними московські гарнізони розташовуються в усіх великих містах Гетьманщини, причому їх утримання лягало на місцевих мешканців. Українські міста й землі переходили під безпосередню владу царя. Царські урядники дістали право збирати податки у свою скарбницю. Суттєві обмеження в торгівлі накладалися й на купців. Фактично свої права зберігав лише козацький стан, і то лише деякі його представники.

1667 рік. Московія і Річ Посполита укладають між собою сепаратне Андрусівське перемир'я. Територія Гетьманщини ділиться навпіл: Правобережжя відходить полякам, Лівобережжя (плюс Київ) — московитам. Позиція козацтва, їхньої старшини та гетьмана при цьо-

Упокорення й залякування. Батуринська трагедія стала прологом до цілковитої ліквідації української автономії у XVIII столітті

му до уваги не береться взагалі. Від часу Переяславського договору Богдана Хмельницького минуло лише 13 років.

1669 рік. Після масштабного повстання московська адміністрація зрозуміла, що темпи інкорпорації Гетьманщини виявилися дещо пришвидшеними, а сепаратне Андрусівське перемир'я — дуже ризикованим кроком. Тому Глухівські статті, підписані гетьманом Многогрішним, дещо відновлювали в правах гетьманську адміністрацію. Зокрема, царські гарнізони залишалися тільки в п'яти містах, а фіскальна політика знову перейшла у відання гетьманської канцелярії.

1672 рік. Новообраний гетьман Самойлович підписує Конотопські статті. Москва офіційно отримує дозвіл вести переговори з іншими державами про статус Гетьманщини й Запоріжжя **без козацьких представників**. Українські землі стають розмінною монетою, тепер уже де-юре. Також скасовуються так звані компанійські полки — особисті частини гетьмана. Відтепер він не має власної військової сили, а право самостійно розпоряджатися козацьким військом гетьмані втрачали ще за умовами Переяслава-2.

1686 рік. Москва й Варшава підписують так званий Вічний мир — угоду про остаточне розпорядження козацьким військом гетьмані втрачали ще за умовами Переяслава-2.

1687 рік. Гетьман Іван Мазепа підписує Коломацькі стат-

ті. Зокрема, йдеться про подолання національної окремішності українців через сприяння шлюбів «малоросійського народу з великоросійським народом». А козацька старшина зобов'язувалася стежити за гетьманом і доносити на нього царському уряду. Про такі «дрібниці», як полк московських стрільців у гетьманській столиці Батурині, я вже мовчу.

І тут ми перебуваємо в тих умовах, у яких застав Україну Іван Мазепа. Як ви самі бачите, вони суттєво відрізняються від «доброго сусідства, дружби та добровільного возз'єднання», як стверджувала в різних варіаціях радянська й пострадянська пропаганда. Через 13 років розпочнеться Північна війна Московії зі Швецією, цар Пётр I стане вимагати тисячі козаків для ведення воєнних дій, не дбаючи про їх належне забезпечення. Понад те, їх зобов'язують працювати на грандіозних будовах

для управління територією Гетьманщини — Малоросійську колегію. Група козацьких старшин, яка намагалася опиратися цим тенденціям, була заарештована, її лідер Павло Полуботок помер в ув'язненні.

У 1720–1750-х роках головним противником Російської імперії була Османська Порта, а тому «остаточне вирішення» українського питання було не на часі. Царській адміністрації було вигідно мати на південних кордонах саяких-таким союзників, а не противників. Через те інститут гетьманства то поновлювали, то знову скасовували, а низовим, запорозьким козакам дозволили відбудувати Січ на колишньому місці й впровадити власну адміністрацію на дніпровському Пониззі. Проте навіть тоді від земель низовиків час від часу забирали «шматки» для переселення балканців — так виникли тимчасові утворення Новосербія та Слов'яносербія.

А справжній імперський наступ було розгорнуто в гуманітарній царині: вийшли укази про заборону книгодрукування українською мовою, про вилучення з обігу українських стародруків, про переписування російською мовою всіх державних постанов і розпоряджень.

Остаточна «уніфікація» України розпочалася після приходу до влади Єкатерини II. У 1764 році було остаточно ліквідовано інститут гетьманства й запроваджено Другу малоросійську колегію. У 1765-му скасовано козацький полково-сотенний устрій на Слобожанщині, яка хоч і не підпорядковувалася гетьманові, але мала окреме самоврядування. На її території зробили звичайну російську губернію. У 1775-му, після виграної з допомогою низових козаків російсько-турецької війни, ліквідовано Запорозьку Січ і всі козацькі вольності на Пониззі. У 1780-х знищено полково-сотенний адміністративний устрій на території Гетьманщини, запроваджено кріпацтво для селян Лівобережжя, перетворено підрозділи реєстрових козаків на лінійні частини російської армії, посилено русифікацію в гуманітарній сфері й створено сприятливі умови для русифікації козацької старшини через зрівняння її в правах із російським дворянством. Таким чином, інкорпорація України в російське імперське тіло була проведена в усіх сферах.

У 1786-му ліквідували й Другу малоросійську колегію — свої завдання зі знищення залишків української самостійності вона виконала, і на місці Гетьманщини та Запоріжжя постали нові імперські губернії. А після приєднання в 1790-х роках Правобережжя, Поділля та Волині, які належали Речі Посполитій, уся ця «обкатана» політика поширилася й на ці землі.

Таким чином, до кінця XVIII століття жодних ознак окремішності українських територій від загальноімперських не лишилося. І, що характерно, жоден окремий крок до цього становища не бачився остаточною капітуляцією.

Назар РОЗЛУЦЬКИЙ
Тиждень. ua 24. 11. 2019

8 січня

Народилися: 1879 — у місті Ічня на Чернігівщині Степан Васильченко (Панасенко), український письменник; 1935 — Василь Симоненко, поет-«шістдесятник», діяч українського руху дисидентів.

9 січня

Народилися: 1907 — Микола Лівицький, український громадсько-політичний діяч, журналіст, президент УНР в екзилі (США) у 1967 – 1989 рр.; 1924 — Сергій Параджанов, український кінорежисер, сценарист, художник.

10 січня

1863 — у Лондоні запущена перша у світі лінія метрополітену (3,6 км). Того ж дня потяги на паровій тязі перевезли 30 тисяч осіб.

11 січня

Народилися: 1893 — Михайль (Михайло) Семенко, український поет-футурист із митців «Розстріляного Відродження»; 1913 — Василь Кук, останній командувач УПАрмії (від 1950 р., після загибелі Романа Шухевича, по 1954 р.)

1647 — помер Петро Могила (Петру Мовіла), молдавський шляхтич, український політичний, громадський, церковний і освітній діяч, митрополит Київський, Галицький і всієї Русі в 1633 – 1647 рр.

12 січня

1909 — народилася Марія Примаченко, українська художниця, представниця «наївного мистецтва».

13 січня

1877 — народився Лев Мацієвич, український інженер, автор багатьох проектів кораблів, перший український авіатор. Загинув 7 жовтня 1910 р. в авіакатастрофі поблизу Санкт-Петербурга.

14 січня

Народилися: 1882 — Іван Огієнко (митрополит Іларіон), український громадський і православний церковний діяч, митрополит (від 1943 р.), мовознавець, історик церковноканонічного права; 1898 — Юрій Городянин-Лісовський (Горліс-Горський), український військовий і громадський діяч, письменник, старшина Армії УНР; 1937 — Євген Гуцало, письменник.

15 січня

1871 — народився Агатангел Кримський, український історик, учений, письменник кримськотатарського походження.

17 січня

1706 — народився Бенджамін Франклін, значний американський учений, винахідник, один із лідерів війни за незалежність США. Один з авторів американської Конституції (1787 р.).

18 січня

1918 — у Таврійському палаці в Петрограді відкрилися Установчі збори (парламент Росії), збори до яких пройшли в листопаді 1917 р. Тоді 62% голосів отримали есери та меншовики, 25% — більшовики, 13% — кадети й інші буржуазні партії. Але реальна влада вже належала більшовикам. Наступного дня Установчі збори більшовиками були розпущені.

20 січня

1972 — почалася друга хвиля арештів дисидентів в УРСР.

21 січня

1934 — XII з'їзд КП(б)У ухвалив рішення про перенесення столиці України з Харкова до Києва.

22 січня

1863 — у Польщі почалося Січневе повстання проти російського панування на території Царства Польського, Литви, Білорусії та Правобережної України. Тривало до пізньої осені 1864 р.

23 січня

1891 — народився поет Павло Тичина.
1921 — на Вінничині агентом ВЧК убитий Микола Леонтович, український композитор, педагог.
1929 — народився Філарет (у миру — Михайло Денисенко), святий Патріарх Київський і всієї Руси-України (глава УПЦ КП) від 1995 р.

Алла Горська: запалюючи інших, згоріла сама

Про Аллу Горську чув ще з дитинства, а трирічним малюком навіть бачив її, коли вона з Надійкою Світличною, її найкращою подругою, приходила в гості до батьків в нашу тісну київську однокімнатну «хрущовку»...

Її називали душею українського шістдесятництва. Видатна українська художниця й активна учасниця українського руху спротиву тоталітарній системі в СРСР.

Разом з Іваном Світличним, Василем Симоненком, Іваном Дзюбою, Лесем Танюком, Євгеном Сверстюком, Василем Стусом, Миколою Плахотнюком та багатьма іншими вона творила київський Клуб творчої молоді «Сучасник», розслідувала поховання жертв масових розстрілів українських громадян у Биківні, читала й поширювала «самвидав», листувалася з політ'язнями й допомагала їхнім родинам.

Її вбили 28 листопада 1970 року, й обставини смерті Горської досі оповиті таємницею. Їй був лише 41 рік...

На виставці, яка триватиме в Музеї шістдесятництва до 25 грудня, експонують рідкісні світлини з родинного альбому, художні твори й меморіальні речі Алли Горської.

А до ювілею (у вересні цього року виповнилося 90 років від дня народження художниці) вийшла чудова книжка-альбом «Спалах перед світанком», видання якої стало можливе завдяки українській діаспорі в США.

На заняття Аллу возив казенний автомобіль батька

Алла народилася в Ялті 18 вересня 1929 року. Її мати Олена Давидівна із заможного селянського роду Безсмертних, утративши під час війни 1918 року першого чоловіка, у 1919 році вийшла заміж за Олександра Горського, маючи від першого шлюбу сина Арсена.

Олександр Валентинович, на той час учасник Першої світової війни, колишній червоноармієць, захопився театром, працював помічником режисера у Вінниці і Житомирі, був співзасновником театру «Махудрам», а з 1922 року переїхав до Ялти, де спробував свої сили в акторському колективі місцевого театру.

Активна профспілкова і комсомольська діяльність, вступ до ВКП(б) відкрили йому шлях до блискучої кар'єри: у 1931 році він стає директором Ялтинської кінофабрики, а вже наступного року йде на підвищення — разом із родиною переїздить до Москви на посаду начальника виробництва тресту «Востокфільм».

Але невдовзі перевівся на посаду директора з виробництва ленинградської кіностудії, забравши родину до міста на Неві.

Тут Аллу, її матір та старшого брата і застала Друга світова війна (батька незадовго до її початку направили до Монголії керівником групи на зйомки фільму «Його звуть Сухе-Батор»). Брат Арсен невдовзі за-

гине на Ленінградському фронті.

Евакуюватися із блокадного Ленінграда Аллі з матір'ю вдалося лише влітку 1943 року. Спочатку — до Алма-Ати, а через пів року родина переїхала до Києва — у щойно звільненій від німецької окупації столиці України Олександр Горський очолив Київську кіностудію.

Батькові Алли надали трикімнатну квартиру в самому центрі Києва, на вулиці Репіна. Як згадував син Горської Олексій, квартиру умеблювала бабуся: «...то була імітація 20-30-х років під стиль XIX ст. Але був і сильний присмак помешкань начальників 1930-х років».

У 1946 році Алла вступила до

Віктор Зарецький і Алла Горська в художній майстерні. Початок 1960-х років

Республіканської художньої школи ім. Т. Шевченка, остаточно визначившись із вибором професії. Характеризує Аллу спогад однокласника Олександра Коровая по художці, куди вона прийшла у 8-й клас: «Багато хто з нас, учнів, жили впроголодь, були погано вдягнені. Алла, міцної тілобудови, розкішна дівчина, вихована в інтелігентній, забезпеченій родині, виділялася серед ровесників».

Але жодної безтактності, приниження когось чи зверхності — ніколи не було в її поведінці. Навпаки. Свої шкільні булки, які ми отримували по талонах, віддавала нам, хлопцям. Допомогла мені надолужити уроки французької, коли я важко захворів і ледь не залишився повторно на другий рік».

У 1948 році, одразу після закінчення художньої школи, Горська вступила на факультет живопису Київського художнього інституту, де єдиним офіційно дозволеним «творчим методом» у СРСР ще з 30-х років був «соціалістичний реалізм», за канонами якого й виховували молодих художників. Також, навчаючись в інституті, Алла отримала хорошу школу класичного живопису. У 1950 році з інституту за «створення» неіснуючої Народно-визвольної партії були виключені й відправлені на лісопосад Володимир Куткін і Геннадій Польовий. У цей час Алла — ще під пильним наглядом батьків, на заняття її возить казенний автомобіль батька.

Тоді ж Алла познайомилася і з майбутнім чоловіком — Віктором Зарецьким, надзвичайно талановитим і амбітним студентом інституту. У 1952 році вони одружилися. «Ми розписалися й прийшли до мене з фляжкою сидру, — згадувала Алла реакцію батьків на її «таємне» одруження. — Батько тихо проковтнув, а мама мало не зомліла, пила довго валер'янку». Віктор — родом із Сумщини, приїхав до Києва у 1946 році у танбурі і на зчеплення між вагонами. Завдяки своєму таланту став сталінським і репінським стипендіатом, і після закінчення інституту його залишили там на викладацькій роботі.

Невдовзі після Аллиного одруження у блискучій кар'єрі її батька стався збій: його витіснили з посади

директора Київської кіностудії, і він був змушений перевестися на аналогічну посаду до Одеси. Разом із ним поїхала й дружина, тож Алла і Віктор залишилися у величезній квартирі самі. У 1954 році Горська закінчила інститут і того ж року народила сина Олексія. (Згодом, вийшовши на пенсію і поховавши дружину, батько Горської таки повернувся до Києва й стане тут директором театру кіноактора).

Проте народження дитини і пов'язані з цим клопоти суперечили творчим планам подружжя, тож турботу про малюка взяли на себе Аллині батьки. Невдовзі молоде подружжя рушило до міста Сніжне на

Григорій Пришедько, Алла Горська, Григорій Синиця, Віктор Зарецький на рихтуваннях мозаїки. Донецьк. 1965 рік.

комендувалися...». Власне, з цього приходу й почався справжній Клуб творчої молоді.

КТМ «Сучасник» був поділений на секції: письменницьку, образотворчу, музичну, кіно- і театральну. Президентом клубу був Лесь Танюк, визнаними лідерами — Іван Світличний та Алла Горська. Разом із членами клубу Алла не раз була в хаті-музеї Івана Гончара, надилюючись творами народного мистецтва. Саме тут вона зрозуміла, що її знання української мови недостатні і зайнялася вивченням мови під керівництвом Надії Світличної.

Постійними «філіями» Клубу стали квартира на Репіна та художня майстерня Алли і Віктора на вулиці Філатова, де Михайло Брайчевський і Олена Апанович читали КТМівцям лекції з історії України. При КТМ діяв етнографічний міжвузівський хор «Жайворонок», який улітку 1962 року мандрував шевченківськими місцями — поїхала тоді з ними й Горська, і хоч не співала, але брала участь в оформленні вистав. Кінцевим пунктом походу був Канів, куди з Черкас прибув і Василь Симоненко: у літньому театрі відбувся його поетичний вечір та великий концерт хору.

Діти грали у футбол... простреленим черепом

Із Лесем Танюком та Василем Симоненком влітку 1962 року Алла поїхала до селища Биківня, що під Києвом, де на місці таємних масових поховань розстріляних енкаведистами громадян вони на власні очі переконалися у реальності цього жахливого злочину. Побачили, як місцеві дітлахи грають у футбол... простреленим черепом.

Збурені таким «відкриттям» пішли в Биківню шукати свідків і такі знайшли одного літнього місцевого жителя, якого сусіди називали п'яничкою. Аби дідуся розговорити, купили пляшку оковитої. І той таки чимало позгадував, зокрема, як кожна ніч до биківнянського лісу приїздило 5-6 вантажівок «полторок», наповнених трупами, які закопували в глибині лісового масиву... Підрахували, що розстріляних і закопаних у Биківні — не мен-

ше ста тисяч! Від почутого Алла стільки була збурена, що почала ридати від безсилля щось змінити... Невдовзі вони надіслали офіційний запит до київської міськради, проте відповіддю стали майже неприкриті стеження і телефонні погрози.

Допомагала Алла і з організацією подорожей КТМ Україною, в яких і сама брала участь. За напруженою громадською діяльністю Алла ще знаходила час для власної творчості. Як художника її дуже цікавила робота з Молодим експериментальним театром, де режисером-початківцем був Лесь Танюк.

Алла малювала ескізи декорацій, розробляла костюми, експериментувала зі світлом.

У цей час вона також пише автопортрет із сином, оригінальні портрети друзів (Івана Драча, Леся Танюка, Євгена Сверстюка), працює у техніці лінориту, створивши на дев'ять днів з дня смерті Василя Симоненка глибоко символічний портрет зі спрямованими на поета багнетами і кетягом калини.

Розбитий вітраж

У 1964 році Клуб творчої молоді був розігнаний владою, славнозвісної кімнати № 13 у Жовтневому палаці, де збирався «Сучасник», більше не було, але спілкування членів Клубу не припинилося, остаточно перейшовши до квартир і художніх майстерень.

Цього ж року радянська Україна готувалася до офіційного відзначення 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка. У лютому на запит ЦК КПУ про те, що зроблено до ювілею Кобзаря в університеті його імені, керівництво закладу поспіхом уклало договір із Художнім фондом УРСР про створення імітації вітража (малюнка на склі) на шевченківську тематику. Виконати замовлення у такий нереально короткий термін погодилася Алла Горська, Опанас Заливаха, Галина Зубченко, Людмила Семикіна та Галина Севрук.

Вони встигли закінчити центральну частину триптиха 8 березня, у переддень свята. Тоді ж його оглянув секретар Київського обкому КПУ Бойченко. Через його критичні зауваги вітраж завісили тканиною і густо оббили цвяхами.

Художники наполягали на авторитетній професійній комісії, але буквально за годину до приходу комісії вітраж на вимогу ректора Швеця «демонтували» — розбили на шматки... Розгромне засідання Спілки художників, де обговорювали вітраж, перетворилося на зрежисоване компартійною номенклатурою судилище, результатом якого стало виключення зі спілки Алли Горської та Людмили Семикіної.

Тарас ЗДОРОВИЛО
«Україна молода»

Сайт «Аргумент», 21. 12. 2019.

Закінчення в наступному номері

Алла Горська з батьком і сином Олесем. 1959 рік

Максаківський Спасо-Преображенський монастир

Опрацьовуючи матеріали Генерального опису Лівобережної України 1765–1769 рр. до історії Менської сотні, віднайшов цікаву та розлогу інформацію про забудову, господарство та мешканців Максаківського Спасо-Преображенського монастиря, що знаходився неподалік села Максаки (Менського району). Впродовж другої половини XVII ст. будівничими обителі був сформований унікальний, та водночас раціональний за плануванням та композицією ансамбль одного з небагатьох потужних оборонних монастирів Лівобережної України, який майже три століття був окрасою придеснянських ландшафтів.

Відомий меценат, державний діяч Речі Посполитої Адам Кисіль у 1642 р. дозволив ченцям Трубчевського монастиря оселитися у своїх володіннях у Менській волості. Впродовж 1645–1646 рр. вони перенесли на нове місце, а з-під Трубчевська (сучасне місто Брянської області Росії) плотами по Десні була перевезена й дерев'яна церква. Обитель була заснована на лівому березі річки поблизу Максаківського перевозу, де раніше знаходився монастир за московських часів. Своєю грамотою 1646 р. Адам Кисіль надав ченцям «деревню» Максаки, а заповітом 1650 р. – «ключ задесенський красноставський», до якого входили села Ховми, Красний Став, Ядуги, Прачі (Пральники) та Високе.

На початку 1650-х рр. в монастирі була дерев'яна церква Введення Богородиці, а в 1653 р. розпочалося будівництво мурованого Спасо-Преображенського собору. В описі за лютий 1654 р. зазначалося, що стіни храму зведені «по вікна нижчі. Довкола того монастиря огорожено дубовими колодами... В монастирі будівничий чорний піп Іоасаф», він же ігумен обителі Іоасаф Осиповський. Існує припущення, що в той час була збудована й монастирська дзвіниця.

За часів ігуменства Ієремії Ширкевича (1669–1680 рр.) територія обителі була укріплена фортифікаційними спорудами. Гетьман Дем'ян Многогрішний своїм універсалом від 1 липня 1669 р. підтримав ініціативу ігумена стосовно того, щоб «Максаковський монастирь для оборони... доколе валом и парканом обваровать». Гетьман Іван Самойлович також не залишив поза увагою прагнення Ширкевича захистити від можливих татарських набігів не лише монастир, а й жителів навколишніх сіл. Універсалами від 1672 та 1680 рр. він зобов'язав монастирських підданих утримувати його оборонні споруди, звільнивши останніх від обов'язку ремонтувати фортеці сотенних містечок. Їхніми зусиллями навколо монастиря були насипані земляні вали, збудовані дерев'яні стіни та облаштовані рови.

Дерев'яні укріплення були замінені на цегляні мури впродовж 1681 – 1682 рр., коли ігуменом монастиря був видатний церковний діяч та письменник Дмитро Туптало (св. Димитрій Ростовський).

Наприкінці XVII — на початку XVIII ст. на території обителі зведена мурована Введенська церква. Далі у XVIII ст. дерев'яні споруди монастиря

ма декоративними маленькими банями обабіч апсиди вони створювали враження п'ятиверного храму. У вежах містилися сходи, якими піднімалися на хори. На них були влаштовані два бічні вітари — «первомученика архидіякона Степана» (з правого боку) та Успіння Богоматері (з лівого).

Трапезна Введенська церква стояла на південний

Загальний вигляд Спасо-Преображенського собору з південного заходу (фото кінця XIX століття)

Введенська трапезна церква (фото 1920-х років)

поступово замінялися цегляними.

А тепер звернемося до відомостей про господарство монастиря (дати на документах немає) та «деревни» Максаки (укладено в листопаді 1767 р.). Обитель знаходилася на невеликому підвищенні поблизу Десни, в оточенні боліт та лугов. Загальна довжина кам'яної горожі становила близько 250 сажнів (540 м). За підрахунками фахівців, у межах фортечних стін його територія утворювала майже правильний прямокутник 115 x 140 м. Всередину можна було потрапити через браму в західній стіні, над якою височіла монастирська дзвіниця. Вона була розташована на одній осі зі Спасо-Преображенським собором.

Цей мурований храм поєднав риси кам'яних церков княжої доби та впливи західного бароко. Вважається, що саме за його зразком був зведений Троїцький собор у Чернігові (1679–1695). Собор був тринавим, однобанним з двоярусним притвором, увінчаним двома вежами з банями. Разом з центральною та дво-

схід від собору, була однобанною та двоповерховою. Внизу розміщувався теплий храм в ім'я Введення Богородиці, а вгорі – холодна церква Вознесіння Господнього.

Навколо собору по периметру горожі знаходилися житлові будівлі: дерев'яна келія ігумена, 10 мурованих та три дерев'яні келії для монастирської братії. Їхнє симетричне розташування сформувало внутрішній квадрат навколо собору або парадний двір, доступний для ченців, прочан та мандрівників. Територія між келіями та стінами була виключно господарською зоною, закритою від сторонніх. Тут був влаштований «конюшенний двор», де були дві «людські» хати (для наглядачів), стайня, сараї для зберігання возів, коліс та іншого необхідного начиння. Всього тут налічувалося 20 коней. У дворі була ще одна стара хата та «бровар ветхой», в якому варили пиво для потреб монастиря.

За півверсти від основної садиби знаходилася стара винокурня на 4 казани, що діяла цілий рік. На виробництво вина використовувалися хліб виключно з монастирських полів поблизу Красного ставу та Високого. В результаті виходило до 24 куф (≈7500 л) хмільного напою.

Поблизу винокурні розташовувалися два хутори для утримання худоби. Господарство першого хутора налічувало до 50 волів та 60 корів, другого – 400 овець, 40 баранів, 70 кіз та 40 свиней. Монастир мав також кінний завод, де утримувалося до 60 коней.

На р. Лош (Лоша), що протікала поруч з монастирем та впадала в Десну, стояв млин на 1 коло, на якому для потреб обителі мололи зерно влітку

та взимку «по малой воде». В Десні, Лоші, озерах в околицях обителі та поблизу належних їй сіл ловилася риба до монастирського столу. Найбільше – щука, плотва та окунь, трохи менше – лин, лящ, карась та сом.

У володінні монастиря були озера Липки, Картань, Погоріле, Попівське, Лазнище під Салтиковою Дівцею, Романиця, Ворона, Кривий ріг, Місяць, Глушка, Тихе – всього 22 назви. Більшість з них збереглися й донині.

На будівельні потреби та опалення приміщень монастиря мав 5 лівів округлістю на 6 верст (переважали дуб, тополя, верба). Також обителі належали сінокоси над Десною, Лошею та під Ядугами на 160 скирт, а поряд з озером Вороною стояла монастирська пасіка на 20 вуликів.

Для будівельних потреб та поточного ремонту в обителі було налагоджено власне виробництво цегли («кирпичної завод»). Цілком можливо, що воно існувало з початку будівництва кам'яних храмових споруд в середині XVII ст. Ймовірно саме тут виготовляли цеглу з характерними жолобчастими поверхнями, з якої збудували собор, дзвіницю, а потім – фортечні стіни, Введенську церкву, житлові та господарські приміщення.

На «заводе» жила родина «кирпичного мастера» Олексія з 8 чоловік. Зазначається, що «оні цегельники уроженці того кирпичного заводу», а отже професію отримали в спадок. Загалом господарство монастиря обслуговували «винничные работники», конюхи, скотарі, овчарі, робітники кінського заводу, наглядачі за худобою та рибними станами – всього 74 чоловік разом з їхніми родинами.

В 1760-х рр. маєтності обителі розподілялися по сотнях Ніжинського та Чернігівського полків. У першій Борзенській сотні це були землі та домогосподарства посполитих в «деревне» Адамівка (11 дворів), селах Сидорівка та Ховми (по 23 господарства) та Ядуги (1 двір). У другій Борзенській сотні монастир володів дворами у селах Красний Став (5 дворів) та Прачі (11 дворів). Але найбільше посполитських дворів обителі належало у с. Високому (59 господарств), що знаходилось у Шаповалівській сотні. У с. Берестовець Верхівської сотні монастир мав приїжджий двір. Загалом в селах Ніжинського полку у монастирському володінні знаходилося 134 господарства.

В Максаках монастирю належали 2 шинки, 74 господарства підданих, а також орні землі площею на 24 дні (≈21 га). Але вони не оброблялися вже 9 років через тривале підтоплення внаслідок деснянських повеней. В околицях Максаків на Десні знаходилися два наплавних (лодейних) монастирських млини, які мали по одному каменю та працювали лише влітку. На переправі через річку діяли два пороми, за користування якими монастир щорічно отримував прибутку до 200 рублів.

Дмитро КАЗИМІРОВ
Чернігів

Фотоархів

Гімназист. Поштовий штемпель від 14 квітня 1913 року. Чернігів.

Аеропорт «Шестовиця». 1990 р. Чернігівський аеропорт біля селища Шестовиця був побудований в 1980-х роках. До 1994 року звідси відбувалися регулярні внутрішні рейси до Львова, Одеси, Донецька та Криму, а також міжнародні - в Москву, Тулу, Мінськ. Але за своїм прямим призначенням аеропорт не використовується вже 25 років.

Олександр Соломах, Спільнота «Історія як вона є...»

З історії Чернигівської фабрики музичних інструментів.

«Хорошо трудится сборщица на Черниговской фабрике музыкальных инструментов в цехе детских игрушек Надежда Николаевна Петрухно. Она член редколлегии Комсомольского Проектора, член санпоста цеха. Изделия, выпускаемые участком детской игрушки, пользуются большим спросом у населения. Это балалайки, пианино, мишка музыкант, барабан и другие изделия.»

Фото Б. Фатеева для ТАСС

Батурин — гетьманська столиця

Земельні питання в Гетьманщині

Земельні стосунки на території Гетьманщини в XVII–XVIII ст. регулювалися за допомогою універсалів (офіційних документів), які видавалися гетьманом і були обов'язковими до виконання. Універсал давав постійне або тимчасове право володіння, користування та розпорядження землею, право на забудову порожніх земель. А об'єктом цих універсалів були не лише ґрунти, а і села та слободи «зо всіма до них здавна належностями и пожитками». Одержуваа гетьманські універсали на землеволодіння не тільки козацька старшина, а й церкви та монастирі. А селянам, що мешкали на цих землях, наказувалося дотримуватися «звиклого послушення» — тобто вони закріплювалися за новими володарями.

Саме такий універсал І. Мазепа видав Батуринському Миколо-Крупницькому монастирю 14 березня 1708 р. на с. Обмачево. Цим документом гетьман надав право на володіння не тільки землею в поселенні, а і самим населенням, на користь святої обителі. Крім цього в універсалі Мазепа зазначив, що там знаходиться його двір, який не може функціонувати без посполитих: «...А поневаж в том селе Обмачево двор наш знаидуется, которий без людей не может там быть, прето для послуг и всяких потреб отделяем от Обмачева 15 человек посполитых до того нашего двора...». Ця постанова була виконана в повному обсязі, оскільки не виникло розбіжностей між суб'єктами земельних відносин.

Звісно, що траплялися і казуси, пов'язані із земельними універсалами, коли громада та монастир не могли дійти згоди у вирішенні земельного питання. Саме такий випадок і трапився між жителями м. Остра (нині місто Козелецького району) та Києво-

Братським монастирем в кінці XVII ст. Землі навколо міста й навколишніх сіл Виповзова, Карпиловки та інших були захоплені монастирем. На користь святої обителі стягувалися податки, вирубувалися ліси, був заборонений проїзд по цій території без дозволу. Звісно, це обурювало місцевих жителів. Тому вони напряму звернулися до гетьмана І. Самойловича, який став на бік громади і 8 липня 1686 р. видав «охранный универсал» і підтвердив право власності на землю місцевих жителів. У цьому документі гетьман зазначив, що він не давав «...полювь, сеножатей и лесовъ острянскихъ преречонному отцу ректору...» і тому постановив, щоб «...онъ (ректоръ) не мель их въ томъ кривдяти...», і щоб місцеві «...зживали и теперъ, якъ и здавна...».

Але і після видачі універсалу монастир надалі користувався цими землями, не звертаючи уваги ні на документ, ні на прохання громади. Тому і наступному гетьману І. Мазепі доводилося мати справу із землями навколо м. Остра.

Далі події набирають все більший розмах, монастир викупляє с. Виповзів, а це, в свою чергу, перекинуло шлях до «вольных острянскихъ пуци». Тому населення знову звертається до гетьмана. Мазепа, як і його попередник, обирає сторону місцевого населення: він видає універсал від 2 січня 1689 р. де зазначає «...село Выповзовъ, здавна к городове вашему належное, по прежнему знову ваше было, для спокойного уезджанья в пуцу, за тымъ селомъ найдуючюся...». Але ректор знову йде наперекір рішенню гетьмана. Тому гетьман дипломатично розділяє сфери впливу монастиря та місцевих жителів.

Але і на цьому перипетії, пов'язані з землями навколо м. Остра не за-

вершилися. Монастир і надалі здійснював таку політику, як нібито ці землі належали тільки йому. На підтвердження цього монахи наводили універсал Мазепа від 1689 р., але ж у ньому говорилося про передачу земель під юрисдикцію острянської общини. Тому ще впродовж 3-х років населення дописувало гетьману про неправомірність таких дій з боку монастиря.

З часом гетьману це набридло, і він 27 червня 1693 р. видає універсал, яким сповіщає, що ще три роки тому передав с. Виповзів у власність монастиря. І тому скарги населення не мають юридичного підґрунтя. А вже 4 серпня було видано ще один документ, в якому йшлося про повернення с. Виповзів остерській старшині.

Все це спричинило поновлення суперечок між Києво-Братським монастирем та населенням. Тому щоб покласти край протистоянню, у 1694 р. була скликана комісія, яка мала вирішити, кому-таки належать остерські землі. Після довгої, кропіткої роботи, надання всіх відомих і не відомих універсалів, комісія стала на бік монастиря. А остерській старшині, козакам, міщанам видали постанову, за якою вони без дозволу не мали права вирубувати ліси для власних потреб, та навіть заборонено проїзд по території, яка відійшла в підпорядкування монастиря.

Уже в 1766 р., в ході Румянцевського опису Малоросії, монастир не надав відомостей про володіння землею та самим с. Виповзовим, а йшлося лише про місцеве населення: «в селе сидели только одни монастырские крестьяне (33 двора), да два козака...»

Андрій БАТЮК

До історії шкіл Батурина

У 1919 році Батуринська партійна організація разом з волосним ревкомом, який очолював І. Г. Мовтян, проводили запровадження в життя перших декретів Української Соціалістичної Радянської Республіки. Особливу увагу приділяли розвитку освіти, яка відіграла надзвичайно важливу роль у розбудові держави.

У червні 1920 року було видано постанову наркомату освіти УСРР «Про запровадження в життя єдиної трудової школи». Згідно з постановою, запроваджувалося безкашовтне, спільне навчання хлопчиків і дівчаток із 8 років, заборонялося релігійне виховання, оголошувалася загальноосвітній і політехнічний характер освіти. Відповідно до постанови, єдина трудова школа була семирічною і поділялася на два ступені — перший (чотири класи) і другий (три класи). Після закінчення школи другого ступеня діти могли продовжити навчання у професійно-технічних школах.

Керівництво системою

освіти взяв на себе Народний комісаріат освіти, який у липні 1920 року видав Декларацію про соціальне виховання дітей. У ній визначалися основні принципи політики УСРР у галузі освіти і вихованні підростаючого покоління. Декларація вказувала на необхідність виховання дітей в дусі комунізму, трудового виховання, поєднання навчання і виховання у єдиному процесі.

30 серпня 1920 року до губернських та повітових шкіл надійшов документ під назвою «Основні начала шкільної роботи», в якому йшла мова про основні заходи шкільної роботи і який визначав її засади: основною шкільною роботою є продуктивна праця як метод викладання; праця повинна бути творчою, радісною, вільною від насильства; система оцінювання знань учнів ліквідується, замість неї запроваджується періодична реєстрація успішності учнів; скасовувалися перевідні та випускні іспити, домашні завдання.

Наприкінці 1920 року в Україні діяло близько 22 ти-

сяч трудових шкіл, де навчалося близько двох мільйонів учнів. Майже в половині шкіл навчання вже відбувалося українською мовою. З «Відомості про освітні та навчальнодопоміжні заклади Батурина» за 1920 рік відомо, що в Батурині діяло дві Трудові семирічні школи. У школі № 1 було п'ять старших груп, в яких навчалося 184 учні. У школі № 2 — чотири групи і 177 учнів. Всі учні навчалися в одну зміну. Навчання проводилося українською мовою згідно затвердженого єдиного виховно-навчального плану. В інструкціях Наркомосу було визначено перелік дисциплін обов'язкових для вивчення: українська мова та література, російська мова та література, іноземна мова (німецька або французька), географія, природознавство, математика, співи, малювання, фізкультура, трудове навчання.

Також були запроваджені вечірні курси для навчання радянських службовців української мови. З «Відомості про трудові школи Батурина» за 1923 рік відомо,

що в них працювало одинадцять вчителів: М. Небошницький, Й. Скокан, І. Нечипоренко, Є. Базилевич, П. Кузько, Р.С. Денисенко, Ф. Т. Іваненко, В. З. Григораш, М. П. Олійник, І. Малий, Т. Г. Рижмаренко.

Отже, реформування шкільної освіти в 1920–1924 рр. дало можливість реорганізувати попередню систему шкільної освіти. Відбулося встановлення та закріплення української радянської системи освіти. Головним мотивом запровадження трудової школи було прагнення підготувати підростаюче покоління до праці, забезпечивши йому можливість в майбутньому набутти професію. Більшість випускників Батуринських трудових шкіл стали кваліфікованими фахівцями, що вплинуло на подальший розвиток міста.

Руслана ОГІВСЬКА

Автори — науковці
Національного історико-культурного заповідника
«Гетьманська столиця»

Нова книга
Сергія Павленка
про гетьмана Мазепу

У Чернігові представили книгу Сергія Павленка «Україна доби Івана Мазепи. 1708–1709 роки в документальних джерелах». Представлення відбулася 18 грудня у Національному архітектурно-історичному заповіднику «Чернігів стародавній».

630 документів, серед яких переклади з німецької, польської, англійської, шведської (в тому числі унікальні щоденники шведів — учасників походу Карла XII). Понад десять років кропіткої праці. Результатом стало це нове дослідження відомого в Україні мазепознавця, чернігівця Сергія Павленка, творця і беззмінного понад 20 років редактора історико-краєзнавчого журналу «Сіверянський літопис», «Знаковим є те, що презентація цієї книги проходить саме в будівлі Колегіуму, спорудженому за сприяння та за кошти Івана Мазепи», зазначив генеральний директор заповідника Юрій Сольов.

На жаль, в українській історіографії дослідження доби Мазепи та висвітлення діяльності гетьмана ще й досі не позбавилися від радянських імперських штампів. А російські історики зі зрозумілих причин вдаються до тенденційного аналізу джерел та навіть їхньої відвертої фальсифікації. «Доходить до анекдотичних випадків. В оригіналі документу пишеться, що шведи вилучили 600 коней, а в російській подачі — вбили 600 людей», розповідає Сергій Павленко.

Саме тому надзвичайну цінність становлять іноземні джерела, що дозволяють неупереджено поглянути на ті події. Сергій Павленко за власні кошти наймав перекладачів, що дозволило вперше ввести в науковий обіг та включити до збірки пів сотні німецьких, англійських, шведських, турецьких джерел.

У збірнику також вміщена кореспонденція, універсали Івана Мазепи, дипломатичні донесення, повідомлення тогочасної преси, матеріали російських урядовців. Усі вони дозволяють уявити цілісну та об'єктивну картину тієї героїчної та трагічної для України доби. «Кожен документ — це пазл. Усі вони окремо, а коли скласти їх до купи, виростає картина», говорить Сергій Павленко.

Попри свою самовіддану працю та багато виданих книжок про добу Івана Мазепи, Сергій Павленко дуже скромно висловлюється про власні заслуги: «Я рядовий мазепинський канцелярист, який продовжує боротися за правду».

Видання буде цікаве не лише історикам, а й всім, хто цікавиться історією України.

Фото пам'ятки з Чернігівщини
перемогло у всеукраїнському
конкурсі «Вікі любить пам'ятки 2019»

Учасники восьмого українського конкурсу подали майже 32 тисячі світлин 11-ти тисяч пам'яток нерухомої культурної спадщини України. Участь у ньому взяли понад 330 авторів. 2019 року Україна — перша у світі із 48 країн-учасниць за кількістю завантажених фото.

Найкращою світлинною конкурсу «Вікі любить пам'ятки 2019» стала фотографія «Густинський монастир вночі» — монастиря у селі Густина біля річки Удай Прилуцького району Чернігівської області. Автор фото Дмитро Балховітін. Це ж фото перемогло і в обласному конкурсі.

Тепер ця фотографія візьме участь в міжнародному етапі конкурсу Wiki Loves Monuments, де змагатимуться найкращі світлини з усіх країн світу.

До речі, це вже друга перемога чернігівської фотографії на всеукраїнському етапі. Перша була в 2012 році. Тоді найкращою світлинною була визнана робота фотомайстра Валерія Сорокіна — панорама на Троїцький собор з дзвіниці монастиря.

Нові видання — в наших бібліотеках

Календар січня

В обласній бібліотеці ім. В. Короленка 19 грудня представлено нові видання Українського інституту національної пам'яті — книги «Андрій Лівіцький. Листування (1919–1953 роки)» та «Горе переможеним. Репресовані міністри Української революції», настінний календар «Українські жінки ХХ століття».

Чернігівський історик Сергій Горобець, кандидат історичних наук, співробітник УІНП, зазначив: «Упорядником, автором вступної статті та редактором солідного (688 сторінок!) збірника листів Андрія Лівіцького за 1919–1953 роки є історик, співробітник нашого Інституту Ярослав Файзулін. Це листування Лівіцького з такими відомими українськими діячами, як Симон Петлюра, Ісаака Мазепа (уродженець с. Костобобрів Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії, це сучасний Семенівський район), Олександр Шульгин, Іван Огієнко, Іларіон Косенко, Микола Шумицький, Володимир Кедровський і багатьма іншими. Вони говорять про становлення і діяльність Державного Центру УНР в екзилі, становлення української політичної еміграції, протистояння її та радянських органів держбезпе-

ки, особисте життя видатного українського діяча Андрія Лівіцького й інших відомих людей».

Він також представив чудово ілюстровану книгу «Горе переможеним. Репресовані міністри Української революції» — науково-документальне видання Галузевого державного архіву Служби безпеки України, що побачило світ за сприяння Інституту історії НАН України, УІНП, Центру досліджень визвольного руху, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України і Центрального державного архіву громадських об'єднань України. Книга підготовлена на основі розсекречених архівних документів комуністичних репресивних органів та документів УНР, Української держави 1918 року.

Історик зазначив: «Книга висвітлює ціну поразки для українських патріотів — двадцять трьох міністрів періоду першої Української Незалежності. Усі вони були репресовані комуністичним тоталітарним режимом за їхню державницьку діяльність. Це Йосип Безпалко, Микола Василенко, Всеволод Голубович, Олександр Греков, Сергій Єфремов, Петро Климович, Дми-

тро Колиух, Пінхас Красний, Антін Крушельницький, Іван Лизанівський, Микола Любинський, Василь Мазуренко, Володимир Науменко, Андрій Ніковський, Сергій Остапенко, Валентин Садовський, Григорій Сиротенко, Максим Славинський, Микола Стасюк, Іван Фещенко-Чопівський, Павло Христюк, Теофан Черкаський, Володимир Чехівський. Пам'ятаймо про них! Вивчаймо досягнення та уроки!»

Настінний календар «Українські жінки ХХ століття» на 2020 рік представив Сергій Бутко, представник УІНП в нашій області. Оксана Мешко, Галина Мазепа (Коваль), Євдокія Доля, Зінаїда Мірна, Софія Окневська (Морачевська), Катерина Грушевська, Зінаїда Аксентьева, Марія Нестеренко, Марія Химинець (Кедюлич), Марія Савчин, Зінаїда Тулуб, Ірина Калинець (Стасів). У календарі представлені ці видатні, але ще недостатньо відомі українки, чий ювілей відзначатимемо у 2020 році.

Також С. Бутко зазначив: «Присмно і важливо, що автором цього календаря є Наталія Слобожаніна, наша землячка з Чернігівщини, співробітниця УІНП. Раніше вона працювала на кафедрі історії України в На-

ціональному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Шевченка».

Олександр Бондар, один із консультантів з одностороннього цього видання, кандидат історичних наук, співробітник управління культури та туризму Чернігівської міської ради, зазначив: «Світлина Марії Нестеренко, військової льотчиці, майора, заступниці командира авіаполку спеціального призначення, яка розповсюджена у радянських і сучасних російських виданнях, інтернеті — фотомонтаж. Після нашої експертизи художник виправив звання та зробив інші правки, які всупереч фактам домалювали до її зображення пропагандисти. У радянський час, та і зараз у Росії, це, на жаль, звична практика...».

Перші примірники представлених видань передані до бібліотеки ім. В.Короленка. Зацікавлений читач також матиме можливість в електронній формі вільно та безоплатно скачати книги на сайтах Українського інституту національної пам'яті і бібліотеки.

Олександр МАЙШЕВ,
член Національної спілки
журналістів України
Чернігів

Книги про Голодомор

В обласній бібліотеці ім. В. Короленка відбулося представлення видань Українського інституту національної пам'яті про Голодомор-геноцид 1932-1933 років в Україні.

Сергій Бутко та Сергій Горобець, співробітники УІНП, представили такі книги, видані у 2019 році.

Анастасія Лисовець, «Скажи про щасливе життя...» — власний спогад про пережитий Голодомор сільської вчительки, тоді простої 9-річної дівчинки, на долю якої випали трагічні випробування, записаний ще на рубежі 1970-1980-х років «у шухляду».

Ірина Рева, «По той бік себе: соціально-психологічні та культурні наслідки Голодомору і сталінських репресій» — у науково-популярній книзі дослідниці з м. Дніпра проаналізовано трансформації, від яких постраждало українське суспільство за часів комуністичного тоталітаризму.

З видань 2018 року були представлені такі книги.

«Людяність у нелюдяний час» (упорядники Володимир Тилішак, Вікторія Яременко) — друге видання книги про 180 добровольців, які у 1932-1933 рр. допомагали вижити тим, хто голодував. Сергій Горобець взяв участь у пошуку

для книги матеріалу про добровольців із Чернігівщини.

«Репресовані» щоденники. Голодомор 1932-1933 років в Україні (упорядник Ярослав Файзулін). Її авторами були сім звичайних людей: селянин, учителька, студент, партієць... Свої нотатки вони робили, не сподіваючись, що ті колись будуть опубліковані. Записи вціліли в архівах радянських спецслужб.

Сергій Горобець наголосив: «Свої записи автори ретельно переховували. Людей заарештовували в часи репресій 1937-1938 років, а їх записи слідчі використовували як «обтяжуючі обставини». А Олександр Радченко ув'язнили на 10 років за нотатки про Голодомор вже наприкінці 1945 року. От така була політика знищення пам'яті про комуністичний злочин».

«Спротив геноциду» — книга-каталог фотодокументальної виставки про спротив українського селянства злочинній політиці напередодні і під час геноциду. 56% протестних виступів у СРСР у першому півріччі 1932 року припали на Україну. С. Горобець підготував матеріали до розділу про повстання на Чернігівщині у 1931 році.

Ці книги можна знайти в бібліотеках області.

«Михайло Коцюбинський. У колі друзів»

26 грудня в Чернігівському музеї Коцюбинського відбулася XVIII зустріч мистецького проекту «Михайло Коцюбинський. У колі друзів»

Вона була присвячена Головному отаманові УНР Симоні Петлюрі. Він був лідером національного визвольного руху, він став його символом. Навіть після смерті Симона Петлюри учасники цього руху називали себе його іменем. Головний отаман України говорив: «Ти переможеш, великий народ-мученику. І переможеш не для того, щоб підбивати під себе чужі, не наші землі. Ти переможеш для спокійного будування могутньої держави України, для щасливої праці поколінь майбутніх». Симон Петлюра боровся за свободу нашої держави, намагався захистити її усіма можливими на той час способами і ніколи не втрачав оптимізму і віри в перемогу.

Розповідь ведучої проекту Наталії Коцюбинської доповнював цікавий відеоряд — гості побачили кілька уривків із фільмів про Симона Петлюру. Наприкінці пригадали, якими були зустрічі протягом року та переглянути слайд-шоу зі світлин, зроблених у музеї.

Музей Коцюбинського щиро радіє своїм постійним та новим гостям, які долучаються до мистецького проекту «Михайло Коцюбинський. У колі друзів». Слідкуйте за анонсами та не пропустіть наступної зустрічі у 2020 році.

Фотоархів

Такою була Аля героїв.

Старий річковий вокзал на Десні.

З історії Чернігова
Фейсбук, сторінка Б. Атроценка

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Короленка видала щорічний календар «Знаменні і пам'ятні дати Чернігівської області» — на 2020 рік. Укладачі — Л. В. Студьонова, І. Я. Каганова, О. В. Дорохова, відповідальна за випуск — директорка бібліотеки І. М. Аліференко.

Календар стане у нагоді музейним і бібліотечним працівникам, краєзнавцям і журналістам, учням, студентам, викладачам, всім, хто цікавиться історією, літературою, мистецтвом, суспільним життям Чернігівщини.

Друкуємо січневу частину календаря.

Січень 2020 року

1 — у Качанівці на Ічнянщині народився Михайло Володимирович Тарновський (1865 — 1943) — громадський діяч, внук В. В. Тарновського (1810–1866), автор генеалогії Тарновських та статті про садибу Качанівку, спогадів про родину Тарновських та Т. Шевченка.

— 80 років від дня народження Олександра Григоровича Олійника — поета і журналіста з Чернігова, лауреата премії імені М. М. Коцюбинського та інших престижних літературних премій. Дитячі роки пройшли у Варві.

2 — в Ічні народився Василь Іванович Маслов (1885–1959) — історик літератури, літературознавець, етнограф. У 1927–1930 рр. очолював Прилуцький окружний музей, створений на базі сокиринської колекції пам'яток старовини і мистецтва Г. Галагана і Прилуцького повітового музею.

— 50 років від дня народження Андрія Леонідовича Курданова — заступника голови Чернігівської районної державної адміністрації, голови районної організації Національної спілки краєзнавців України, автора статей, укладача і редактора наукових збірників з історії Чернігівського району. Народився у Мінську.

— 40 років тому створено Чернігівську постійно діючу археологічну експедицію.

4 — 80 років від дня народження Михайла Івановича Руденка — прозаїка, лауреата премії імені М. Коцюбинського. Народився у с. Лосинівка Ніжинського р-ну.

8 — народився Петро Олексійович Руденко (1935–2006) — поет і прозаїк, кандидат технічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, лауреат премії ім. М. Коцюбинського. Жив і працював у Чернігові.

16 — 100 років тому на Гомельщині народився Володимир Пимонович Ігнатенко (1920–2007) — народний артист України. У 40–60-ті рр. — провідний актор Ніжинського драмтеатру імені М. Коцюбинського та Чернігівського імені Т. Шевченка.

19 — народився Олександр Володимирович Шекун (1935) — історик, археолог, дослідник стародавнього Чернігова та інших районів області, автор наукових праць. Живе у Чернігові.

— 70 років від дня народження Петра Васильовича Пікуля — скульптора з Чернігова. Нині проживає у с. Рязці Чернігівського р-ну і продовжує творити красу із дерева і каменю. Народився у с. Вершинова Муравійка Куликівського р-ну.

20 — 60 років тому відкрито Коропський державний меморіальний музей М. Кибальчича (1853–1881) — винахідника, революціонера-народника, автора схеми першого у світі реактивного літального апарата. Страчений за замах на імператора Олександра II. Народився у Коропі.

23 — 60 років тому відкрито літературно-меморіальний музей О. Довженка у Сосниці.

24 — 100 років тому у Батурині народився Олександр Васильович Ситник (1920–1992) — скульптор. Автор пам'ятників у містах Батурин, Дніпро, Полтава. Жив і помер у Києві.

— на хуторі Калениківщина, нині у складі с. Слобідка Талалаївського р-ну, народився Петро Петрович Ротач (1925–2007) — український поет і літературознавець, лауреат премії імені П. Мирного та імені П. Чубинського. Автор літературно-краєзнавчих і етнографічних публікацій, у яких мова йде про Чернігівщину. Жив і працював у Полтаві.

25 — народився Григорій Миколайович Ге (1830–1911) — український культурний і громадський діяч, історик-краєзнавець, прозаїк, публіцист і драматург, старший брат художника-передвижника Миколи Ге і письменника Івана Ге. Писав акварелі. Помер у Миколаєві.

29 — День пам'яті Героїв Крут.

Потужні цитати незламного Василя Стуса

лої духовної одиниці людства? Адже нас — за 40 мільйонів...

Не знаю, чи є в Тебе дівчина. Коли є (чи — коли буде) — намагайся, щоб вона була вища за Тебе. Тобто, щоб Ти дотягнувся до неї, а не опускався. Коли ж вона надто земна, то вигайдай її — небесною, і вона стане небесніти. Але краще, щоб у неї було і землі, і неба. Дівчина має надати Тобі змогу — кращати, а не гіршати.

Любов — то, може, єдина справжня квітка, подарована людині Богом. Тільки в любові людина розумна. І навіть: що більше, дужче любиш — то розумнішаєш. Інших квіток, кращих за цю, квітку любові, я не знаю.

Не знай поганих дівчат — хай вони для Тебе просто не існують (я, скажімо, в свої 46 років просто не вірю, що бувають жінки, які лаються, обманюють, продаються і т.д. і т.п.). У мене, слава Богу, такого досвіду не було. І тишу себе тим, що знайомі дівчата моєї молодості ставали кращі коло мене (а я — коло них).

Так було і з мамою-Валею — найкращою, найлюдянішою, найцнотливішою моєю дівчиною: я став кращій од неї, вона — од мене. Я дякую Долі, що Валя — моя дружина, мама мого сина (у мене прекрасна мама — бабуся Ілінка, у мене прекрасна дружина, так схожа — у моїх очах — до моєї мами).

І думка така: поет повинен бути людиною. Такою, що, повна любові, долає природне почуття зненависти, звільнюється од неї, як од скверни. Поет — це людина. Насамперед. А людина — це, насамперед, добродій. Якби було краще жити, я б віршив не писав, а — робив би коло землі.

Ще зневажаю політиків. Ще — ціную здатність чесно померти.

Долі не обирають... Її приймають — яка вона вже не є. А коли не приймають, тоді вона силоміць обирає нас.

Кожен кат любить червоне вино, нагріте до 36 градусів.

Митець потрібен своєму народові та й усьому світові тільки тоді, коли його творчість зливається з криком його нації.

Будинки — філософи! Наймудріші філософи. Бо мовчать.

Люди, прагнучи світла, викликають власну смерть.

Терпи, терпи, терпи — терпець тебе шліфує, Сталить твій дух — тож і терпи, терпи.

Як добре те, що смерті не боюся я: і не питаю, чи тяжкий мій хрест, що перед вами, судді, не клонюся: в передчутті недовідомих верст...

Я не націоналіст. Навпаки, я вважав за потрібне робити так, аби серед певної частини українців розвіяти дурман самозакоханости, антисемітизму, загумінкової обмежености. Так само за потрібне я вважав робити так, щоб серед певної частини росіян, євреїв і т.д. розвіяти дурман неповаги до української мови, культури, історії, неповаги до праці селянина, що гречно причащає усіх нас хлібом і сіллям від своїх мозолів.

Жити — то не є додання меж, а навикання і самособоюнаповнення.

Зле жити без ідеалів, але не менше зло — з ідеалами. Втім, уточнити смисл слова «жити» я б не наважився: у мої 46 років воно таке ж таємниче, як і в Твої. Роки пішли тільки на те, щоб сказати: і не це, і не це, і не це.

Бери од кожної пори свого життя те, що вона тобі пропонує. Вимагати од часу — і неумудро, і негідно, може. Але — і не пливи за течією. Будь собою — тобто, виробивши тверді орієнтири, що таке добро і що зло, виростаю у їхньому магнітному полі, аби по ньому все в тобі скристалізувалося (так Вернадський писав, згадуючи геологічні структури). Ідеал є один — добра і справедливості, чесності і любові. Іншого, мабуть, нема. Ще додаю — ідеал Краси.

Ти ждеш іще народження для себе, а смерть ввійшла у тебе вже давно.

Завжди любити, щоб завжди помилятися. Але — завжди любити. І відтак існувати, а існувати — це помилятися.

Обачні! Золота середина — найнебезпечніша. Ви ж бо подвійні вороги!

Насамперед, сину, я хочу, щоб Ти мав свій характер, а не був розмазною, манною кашею для беззубих. Виробляй його постійно, не поступаючи своєю волею перед обставинами. Бо Ти — це, насамперед, Твоя воля (бажання, мета, впевненість і т.д.). А воля міцніє в подоланні перешкод (з листів до сина).

Намагайся зрозуміти інших людей, бачити в їхніх життях їхню правду, яку треба приймати, а не оспорювати. Отож, суди про людей не зі своєї позиції тільки, а й з їхньої. Ще краще — з кількох позицій. А як би вчинив тут П'єр Безухов чи Роберт Джордан чи Мартін Іден, наприклад? Для цього треба мати щедre серце. Живуть же по-своєму дерева і квіти, жаби і ластівки, щурі й соколи. І претензій до них ніхто не ставить. Так і люди.

Як мені досягнутися до того дня, коли все буде гаразд? Скажіть мені. Монтеню, Платоне, Сквородо, Канте — скажіть мені. Хтось бере слово? Мовчання. Одноголосне. Як на профспілкових зборах. Профспілка глухонімих. Жодного зауваження до порядку денного. Згода, бо все — ніби повз їхні вуха.

Від горілки шлях до витверезника, від гашиша — до в'язниці, за читання книжок платимо життям. Народився — щоб читати.

Поступово перетворююся на власний архів, дорогий, як померлий родич.

Я марно вчив граматику кохання, граматику гріховних губ твоїх.

Мені подобаються люди, що, як кажуть, «пругь буром», тобто, мають свій норов. Ці люди — нещасливі в житті, зазнають усіляких страждань (щасливі — здебільшого безхребетні, ті, що, як покірне телятко, дві матки сують). У житті доводиться обирати: або цікаву муку або нецікаве щастя. Більшість, звичайно, обирає щастя, хай і нецікаве (точніше: вони воліють цікавого щастя, але здобувають украй нецікаве).

Якщо болить серце — тобі, друже, поталанило.

Чим більше кричать про «батьківщину», тим страшніше

Письменниця Світлана Алексієвич — щодо путінського міфу про «велику Росію»

Білоруська письменниця Світлана Алексієвич — лауреатка Нобелівської премії з літератури 2015 року, багатьох інших міжнародних та національних літературних премій.

Вона по матері українка, батько білорус, народилася в Україні, в Івано-Франківську, у 1948 році.

Світлана Алексієвич в інтерв'ю журналу «Новое время» розповіла про небезпеку міфу про «велику Росію» і бажання Володимира Путіна «підняти її з колін».

«Адже ми знаємо, яку роль зіграла туга за минулим у випадку великої Сербії або великої Німеччини. І що буде з людьми, які відчувають себе обібраними, тими, хто програв? Тим більш охоче вони вірять в ідею своєї зверженості. Складно прогнозувати майбутнє з такими мислями».

Письменниця зазначила, що зараз в РФ погано розуміють значення поняття «Батьківщина».

«Мої друзі в Росії говорять: чим більше кричать про батьківщину, тим страшніше, значить, погані наші справи. Нас хочуть знову використовувати в якихось таких хитрих економічних задачах».

За закликами «захистити батьківщину» в Росії мається на увазі захист «капіталів Абрамовича в Чечні», зазначила Алексієвич.

Згадуючи 90-ті роки, вона згадала про свободу, яка в розумінні пострадянського суспільства пов'язувалася з «ознаками нового життя»: нові холодильники, кавомолки, речі, як на Заході.

«Вони в чергах стояли не за книгами, а за ось цими ознаками нового життя. Ми бігали, кричали, але ніхто й гадки не мав, що таке свобода. <...> Ніхто не знав, що свобода — це те, що напрацьовується сотнями років, як в Німеччині або Франції. <...> Не може раб вийти за ворота табору і тут же стати вільним. Що ця людина знає? Тільки психологію табору», — підсумувала Алексієвич.

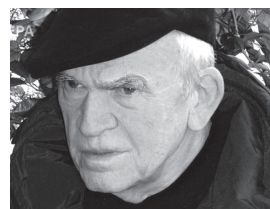
Письменниця є автором документальних книг «У війни не жіноче обличчя» (1985), «Останні свідки» (1985), «Цинкові хлопчики» (1989), «Зачаровані смертю» (1994), «Чорнобильська молитва» (1997), «Час секунд-хенд» (2013).

Сценарій недавнього відомого серіалу «Чорнобиль» виробництва НВО написаний на основі книги Алексієвич «Чорнобильська молитва».

Інтерв'ю зі Світланою Алексієвич опубліковане в №45 журналу «НВ» від 5 грудня 2019 року

Чехія повернула Мілану Кундері громадянство через 40 років після позбавлення

90-річний чеський письменник Мілан Кундера, який проживає у Франції, прийняв громадянство Чехії. Посол Чехії у Франції Петро Друлак передав 90-річному Кундері в його квартирі в Парижі відповідні документи.

«Мілану Кундері повернули громадянство Чеської Республіки, яке було відібрано комуністичним режимом в 1979 році. Найбільший чеський письменник знову є громадянином країни, в якій він народився і на мові якої написав свої найбільші твори», відзначили в посольстві.

Посол зазначив, що приніс письменникові вибачення з боку Чеської Республіки «за нападки, які він переживав роками».

Кундера народився в 1929 році в Брно. Перші книги опублікував в 1950-х роках, серед найбільш відомих його романів — «Нестерпна легкість буття» і «Книги сміху і забуття». В молодості був у Компартії Чехословаччини, з якої був виключений за антипартиїнну діяльність.

З 1975 року Кундера живе у Франції, в 1981-му він отримав громадянство цієї країни.

Після позбавлення чеського громадянства письменник тільки кілька разів відвідував Чехію. Він веде замкнутий спосіб життя і майже не дає інтерв'ю.

Останні роки Кундера пише по-французьки і не дозволяє перекладати свої книги на чеську. «Я сподіваюся, він перегляне це рішення, ми говорили з ним про це», сказав посол Друлак.

Несподівані думки

- ✓ Ніщо так не обманює нас, як наші судження про щось. (Леонардо да Вінчі).
- ✓ Краще зберігати мовчання, поки не запишуть, ніж балакати, поки не попросять замовкнуті. (Східна мудрість).
- ✓ Життя дуже просте, це людина внесла до нього складність. (Конфуцій).
- ✓ Між розумом і мудрістю така ж різниця, як між книгою кулінарних рецептів і пирогом. (Людвіг Берні).

Було колись... Шнобелівська премія

Є вчені, які займаються різноманітними безглуздими та відірваними від реальності дослідженнями. Для них була створена спеціальна Шнобелівська премія (пародія на Нобелівську). Ось деякі з її лауреатів.

Індійський вчений К. Срикумар отримав Шнобелівську премію з математики за доповідь «Обчислення загальної площі індійських слонів».

Американський вчений Девід Шмідт став лауреатом премії з фізики за те, що з'ясував, чому при включеному душі шторку затягує всередину (виявляється, у ванній створюється міні ураган із зоною низького тиску).

Група вчених з Британії отримала Шнобелівську премію з біології за дослідження: «Шлюбне залицяння страусів до людей на британських фермах».

Куточок гумору

— Офіціанте, що у вас є поїсти?

- Тільки котлета.
- Але в меню штук двадцять блюд...
- Це для збудження апетиту.

☺ ☺ ☺
Один французький журнал для чоловіків оголосив конкурс на кращий опис свого ранку. Перше місце зайняв автор такого твору: «Я встаю, снідаю, одягаюся і їду додому».

☺ ☺ ☺
Чим вище розріз сукні у жінки, тим легше бігти їй від чоловіка, але тим більше бажання чоловіка бігти за нею. Чим глибше розріз сукні на грудях жінки, тим легше дихати їй, але важче чоловікові.

☺ ☺ ☺
Заходить п'яний студент до приймальної комісії на екзамен і, тримаючись за стіл, питає:

- А ви у п'яного студента екзамен приймете?
- Так!
- А в дуже п'яного?
- Ну, добре.
- Хлопці! Заносьте Микола.

Калейдоскоп планети

Життя мрії: мільярдер шукає співмешканців у Нову Зеландію, абсолютно безкоштовно

Карл Рейп — мільярдер з Німеччини, який має маєток у Новій Зеландії. Чоловік подумав, що жити йому самому там буде сумно, тому вирішив зібрати добровольців та переїхати туди з ними. Оголошення про набір щасливчиків він опублікував у новозеландській газеті NZ Herald's Holiday.

Карл написав, що шукає 10 осіб, які готові стати його співмешканцями в будинку, вартістю 5,6 мільйона доларів. Умова єдина і досить проста - ви маєте бути віком до 70 років.

На території його маєтку є декілька будинків, виноградня та стайня з кіньми.

Бізнесмен в оголошенні написав: «Гості можуть жити в будинках по дві людини, насолоджуватися спільними вечорами і вечереями в красивій виноградні. Якщо вам цікаво жити в оточенні цікавих людей, цей варіант міг би стати для вас новим розділом в житті».

Карл просто хоче розділити з хорошими людьми свій «рай на землі» — пропонує всім разом гуляти, рибалити, ходити по магазинах, плавати, спостерігати за птахами та взагалі робити все, що заманеться (в межах розумного, звісно).

Найстаріше подружжя світу відзначило 80-літній ювілей спільного життя

Пара зі США відгуляла дубове весілля. Чоловікові 106 років, дружині — 105. Джон і Шарлотта Хендерсон із міста Остін уже вісім десятиліть живуть разом в американському штаті Техас. У 2018 році вони потрапили в Книгу рекордів Гіннеса як найстаріша з нині живих пар за сукупним віком.

Подружжя познайомилося в університеті 1934-го. Тоді Шарлотта планувала стати вчителькою, а Джон був гравцем футбольної команди університету. Вони одружилися під час Великої депресії, у 1939-му, і витратили на свій медовий місяць у готелі всього 7 доларів.

Тепер пара живе у будинку для літніх людей, куди переїхала 10 років тому.

Жартома і всерйоз

Олександр Перлюк: Перлюкізми

Куди скажуть іти за покликанням серця — туди і підемо!

Гадаєте, тим, хто бореться з хабарництвом, не потрібні гроші?

Зараз усе купується — не за зарплату, звичайно.

Скільки народу треба обізнати, щоб стати народним?

Як можна говорити, що нічого не робиться, якщо все розкрадається?

Кинути пити неважко, важко цю подію не відзначити.

В американському місті нарешті скасують заборону на гру в сніжки

Влада міста Уосо в штаті Вісконсін планує зняти заборону на гру в сніжки, яка діє з 1962 року. Тут проголосували за внесення поправок до постанови 1962 року, яка забороняє запуск снарядів, в тому числі сніжок, в межах міста.

Досі учасники снігових боїв десятиліттями ризикували отримати штраф у розмірі 114 доларів — закон, завдяки якому Уосо удостоївся звання «найгірше місто в Америці».

Проте, за останні 15 років штраф за цією статтею випускався всього десять разів, і лише в двох випадках мова дійсно йшла про сніжки, коли, за словами поліцейських, хулігани кидали сніжки в проїжджаючі машини.

Однак минулого тижня міський комітет громадської безпеки проголосував за виключення слова «сніжки» з місцевого закону, але зберіг формулювання «метання снарядів». Подібне рішення було прийнято через побоювання, що хтось все-таки захоче кинути щось у проїжджаючі машини, а подібне формулювання допоможе не допустити цього.

Підприємство ввело додаткові вихідні після «загулів»

Маркетингове агентство в англійському місті Болтон дозволило своїм працівникам перейти на гнучкий робочий графік з урахуванням днів «на похмілля». На думку керівництва компанії, це стимулюватиме довіру між працівниками та компанією а також відвідування працівниками корпоративних заходів.

Якщо співробітники знають, що в якийсь день планують повеселитись, то можуть забронювати наступний день на відпочинок та працювати в цей час вдома.

Правила вихідного дня

Ніч після п'ятничного вечора називають в народі суботою.

Якщо ви прокинулись суботнім ранком, переконайтесь, що нині не понеділок, зробивши контрольний дзвінок начальнику.

Вмикай перфоратор о восьмій ранку і починай робити ремонт.

Виходь з дому тільки у разі крайньої потреби — купити ще пива.

Не забудь виключити будильник! Вихідним вважається будь-який день, коли шеф не на роботі.

Субота чи неділя, проведена у тещі, не вважаються вихідним днем.

До вихідних треба готуватися заздалегідь, бажано з понеділка.

Неймовірно, але факт

Дещо з книги рекордів Гіннеса

5221 потрапляння в кошик поспіль

Тед Сейнт Мартін ніколи не грав у баскетбол навіть в коледжі, але встановлював приголомшливі рекорди влучності. Почав з рекорду Гарольда Левітта, який закинув 499 м'ячів у баскетбольний кошик, в 1975 році, і побив його з результатом 739 влучень. А у віці 75 років Тед встановив рекорд в 5221 потрапляння в кошик.

Блискавка вдарила в нього 7 разів

Рой Салліван працював наглядачем у американському Національному парку Шенандоа. Нічого незвичайного в його житті не відбувалося, хіба що в період з 1942 по 1977 рік в нього 7 разів влучила блискавка, що було офіційно зареєстровано і підтверджено лікарем парку. Салліван з дитинства притягував блискавку — пізніше він зізнався, що, коли косив траву з батьком, блискавка вдарила прямо в його косу.

Школа української мови

Неправильно	Правильно
Любий з нас	Кожен з нас
Любимий фільм	Улюблений фільм
Любою ціною	За всяку ціну
Мало-мальськи	Децицю, децо, трішки
Мало толку	Мало сенсу
Малочисленні	Нечисленні

У світі цікавого

- ☉ Колібри і землерийка-малютка з'їдають за день у 200 разів більше власної ваги.
- ☉ Кокосова пальма дає за рік десь 70 горіхів, зате кожен кокос важить до 2,5 кілограма.
- ☉ Найсолідший нектар у квітів яблуні — 75 грамів цукру на 100 мілілітрів нектару.
- ☉ Найбільш «мокрі» в природі — водорості і медузи, вони більш як на 98 % складаються з води.
- ☉ Найчастіше дихає колібри — 250 разів на хвилину. А ось кит фінвал дихає один раз на дві хвилини.

Корисні поради

Господарським милом можна лікувати грибок на ногах. Протягом тижня вранці та ввечері миєте ноги в холодній воді з господарським милом, і грибка наче й не було!

Господарське мило — прекрасний засіб для зняття набряку. Для цього достатньо розвести мило у воді і натерти отриманим розчином забій. Повторити процедуру необхідно кілька разів.

Чернігівський культурно-мистецький центр «Інтермеццо»

14000, м. Чернігів, вул. Шевченка, 9, тел. (063) 236-18-03 <http://intermezzo.org.ua> e-mail:kmc.intermezzo@gmail.com ICQ: 605-110-856

Послуги: в продажу книги, музика, мистецтво, сувеніри, канцтовари, а також туризм, екскурсії, проведення презентацій, прес-конференцій, творчі зустрічі, кава, зручності.

Чернігівська міська організація Суспільної служби України

Види послуг: соціальний патронаж, видавнича діяльність, сприяння вихованню дітей, відродженню духовних і національних традицій. Вул. Шевченка, 9. Тел. (063) 236-18-03.